

Porubské noviny

Číslo: **84**

SEPTEMBER 3/2015

Ročník: **XXI.**

V tomto čísle nájdete:

150 rokov budovy školy
 Obecné spravodajstvo
 Správy z rokovania OcZ
 Deň folklóru pod Poludnicou
 Oldtimer Rallye Tatry
 Malokarpatská vína cesta
 Žatva, hubárske suchoty
 71. výročie SNP v obci
 Čitatelia napísali do novín
 Peter Staroň - Môj otec murár
 Básne Katky Devečkovej
 Samoa – cestopis Michala Staroňa
 Erik Macko – talentovaný spevák
 Nekrológy a spomienky
 Futbalový turnaj starostu obce
 Krížovku zostavil Pavel Staroň

Foto: Dušan Migala

Za úrody

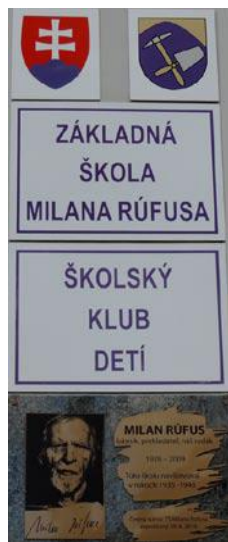
Lubomír Kováč

*Pri konci je skoro leto,
 jeseň príde zas.
 Ešte chvíľu a ho nieto,
 bo ho spáli mráz.*

*Kým jesenný prvý príde,
 leto odkaz podá.
 Na poliach, keď čas jej dôjde,
 dozreje úroda.*

*Že sme v lete boli šťastní
 a v jeseni zas.
 Prežívajme čas len krásny,
 čo nespáli mráz.*

Kroky a roky

Čo znamenal rok 2015 pre Základnú školu Milana Rúfusa v Závažnej Porube? Významný medzník v histórii školy. Pripomenuli a spoločne sme oslávili 150 rokov od prvého otvorenia jej školských brán. V horizonte týchto rokov budova prešla nadstavbou, opravou, prístavbou, modernizáciou interiéru a vybavenia. Počas tejto doby sa tu

vystriedalo veľa vynikajúcich pedagógov a množstvo žiakov. Z mnohých našich absolventov sa stali významné osobnosti kultúrneho, vedeckého, ale aj spoločenského života. Bližšie o tom sa možno dozvedieť z Pamätnice, ktorú sme pri príležitosti jubilea vydali.

S hlbokou úctou a vďakou sa skláňam pred všetkými, čo písali spolu s nami históriu našej školy doposiaľ. Do ďalších rokov želám učiteľom veľa tvorivých síl, žiakom hodne chuti do učenia a rodičom radosť z úspešných detí. Zároveň chcem z úprimnosti srdca poďakovať všetkým, čo na konci školského roka prispeli k dôstojnému priebehu osláv výročia školy.

Mgr. Mária Boltžiarová,
 riaditeľka školy

Foto: Dušan Migala

150
1865 - 2015

História budovy školy

- Rok 1865** postavená prízemná budova evanjelickej ľudovej školy s učiteľským bytom
- Rok 1911** nadstavba poschodia a veže, zvony
- Rok 1946** generálna oprava po zásahu delom počas 2. svetovej vojny
- Rok 1967** prístavba štyroch učební, zaviedol sa vodovod, ústredné kúrenie a toalety
- Rok 1973** pokrytie veže medeným plechom, generálna oprava čelnej fasády
- Rok 2008** obnovená fasáda celej budovy, vymenené okná, dvere, modernizácia interiéru, oprava veže
- Rok 2010** čestné pomenovanie: Základná škola Milana Rúfusa
- Rok 2015** jubileum: 150. výročie školy

Brusnice

V šťastnom čase detstva zbierali sme s mamou mnoho voňavých a krásnych vecí. Ich podoba, chuť i vôňa určujú dodnes spomienkovú príchuť onoho času. Zbierali sme napríklad, čosi, čo malo krásne metaforické pomenovanie: žitná masť. Vyrastalo to zo žitného klasu ako jedno mamutie zrnko a voňalo to droždím. Zbierali sme ťažké maliny, také naliate šťavou, že rozhranie medzi tekutým a pevným sa posuňovalo na dotknutie rukou. Zbierali sme brusnice a s ich neopakovateľnými subtilnými hroznami sa mi potom v noci vždy snívalo.

Zbierali sme zhmotnených duchov lesa – hríby a bola z toho vášeň ako silná láska. Zbierali sme materinu dúšku, repík, dobrú myseľ. A rascu, vôňa ktorej potom kraľovala na poválach.

Zbierali sme mnoho voňavých a krásnych vecí. Bol to kvet i plod, ktorý nasýti i vylieči.

Milan Rúfus

• Ilustrácia
 Dr. Vlasta Šiarniková

Deň folklóru pod Poludnicou

Dopoludnia hry, remeslá i škola tanca

• Seniorka

Deň folklóru impozantne doplňoval jarmok remesiel, súťažné hry pre deti a vystúpenie tanečnej skupiny Seniorka dopoludňajších hodinách. Tanečníkov oslovila aj škola tanca, ktorú viedla Miška Košová z Liptovského Mikuláša. Po celučičký deň vyhrávala Ľudová hudba FS Váh. Všetci traja Porubania, čo je viac ako radostné.

• Jarmok remesiel - perníkárka

• Ľudová hudba FS Váh

• Školu tanca viedla Miška Košová

Otvárajte dvere, novotná rodina

Porubská Poludnica uviedla na Dni folklóru pod Poludnicou porubskú svadbu. Táto choreografia spracováva tú časť svadby, keď svadobní hostia odchádzajú o polnoci z domu nevesty a privádzajú mladý pár do ženichovho domu, ktorý sa stáva ich novým domovom. Námet bol spracovaný na základe spomienok Želky Staroňovej, staršej. Hlavné postavy: ženích a nevesta – manželia Mariana a Peter Hromulákovci, matka ženicha Magda Ilanovská, otec Miroslav Devečka, starší Dušan Migala, starejšia Elena Chovanová, družičky, družbovia... hudobný doprovod Tibor Plch.

• Poludnica

Kto uvarí najlepší guláš?

• Porubskí hasiči

Sprievodným podujatím Dňa folklóru pod Poludnicou bolo varenie gulášu. Do atraktívnej súťaže sa zapojili tri partie „gulášnikov“: Folklórny súbor Žito, domáci Hasiči a Folklórna skupina Poludnica. Porota sledovala prípravu, technologické postupy, hygienu, vôňu, chuťovú i vizuálnu stránku uvareného gulášu. Po ťažkom rozhodovaní, aj za odporúčania „fajňsmekrov“ padlo takéto rozhodnutie:

1. Žito
2. Hasiči
3. Poludnica

Ceny slávnostne odovzdali v popoludňajších hodinách pred galaprogramom.

-dm-

O Jáne, o Jáne...

Priestor jánskej kade všetci dobre poznáme. Mnohí Porubania tam chodia relaxovať, zregenerovať sa či stretnúť s priateľmi. V sobotu večer 27.6. 2015 ožil tento priestor spevom a hudbou.

Členovia folklórnej skupiny Poludnica dostali pozvanie opäť predviesť svoj program v rámci Svätójánskych nocí. Z javiska zaznelo porubské O Jáne, o Jáne... i melódie fujary a píšťalky, ktoré tradične predviedol Ivan Bróska. Na počesť našich liptovských hôr uviedla skupina pôvodnú choreografiu Dorobník. Keďže mnohí naši členovia nemohli vystúpiť kvôli iným povinnostiam, nastúpili alternácie. Horára (aj s „flintou“) vynikajúco stvárnil Miro Devečka, ženy predstavili Magdaléna Ilanovská, Elena Chovanová, Katarína Slabejová a Alena Guráňová. V dievčenskej zložke sa predviedli Zuzana a Michala Mackové (ktoré uvlili nádhernú kyticu z pravých poľných kvetov), Jana Agnetová, Jana Čurillová, Františka Kurajdová a Tatiana Stromková. Porubskí mládenci vesele zaspievali pod vedením Tibora Plcha v zložení: Richard Macko, Peter Stromko a Ján Čurilla.

Vystúpenie (aj napriek problémom so zvukovou technikou) malo veľký ohlas a zožalo niekoľko potleskov na otvorenej scéne.

Chceme sa poďakovať všetkým našim priaznivcom, ktorí za nami do Jána prišli a aj tým Jánčanom, ktorí boli kedysi Porubania a k svojej obci sa hrdo hlásia.

Ďakujeme a tešíme sa na ďalšie vystúpenie.

Elena Chovanová

Nielen na aute sa možno povoziť

Boli časy, keď v Závažnej Porube gazdovia priahali 38 konských záprahov. Koľko je dnes automobilov sme nepočítali. Je to úloha pre čitateľa tohto príspevku. Nás teší, že vystrojený a upravený pár haflingov ponúka domácim i návštevníkom svoje služby. Chcete sa povoziť?

Vychutnať si atmosféru obce i blízkeho okolia rovno z koča? Stačí sa ohlásiť na adrese majiteľa: Peter Stromko, Závažná Poruba, Hlavná 57, oproti pomníku.

Správy zo samosprávy

Z rokovania obecného zastupiteľstva

Jún 2015

Správu o činnosti Základnej školy Milana Rúfusa predniesla riaditeľka Mgr. Mária Boltžiarová. Vo svojej správe sa zmienila o počte detí v ZŠ, pedagogickom obsadení a vybavení školy. Pedagógovia sú zapojení v rámci vzdelávania do piatich projektov. Žiaci školy navštevovali hudobný, výtvarný, dramatický, zdravotnícky, turistický a prírodovedný krúžok.

Riaditeľka Materskej školy Katarína Jambrichová predložila vyhodnocovaciu správu materskej školy za školský rok 2014/2015. V školskom roku nedošlo k personálnym zmenám. Materskú školu navštevovalo 47 detí. Hovorila o vzdelávaní pedagogických zamestnancov, o aktivitách a prezentácii školy na verejnosti. Poslanci preskúmali schválený územný plán obce a PHSR (plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja) a konštatovali, že projekt rekonštrukcie a modernizácie verejného osvetlenia je v súlade s obidvoma dokumentmi.

- starosta obce informoval o výzve MH SR na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok na budovanie a modernizáciu verejného osvetlenia pre mestá a obce a o podmienkach poskytnutia pomoci. Poslanci schválili predloženie žiadosti, súhlasili s podmienkami pomoci a za zabezpečením finančných prostriedkov na spolufinancovanie realizovaného projektu.

OcZ prerokovalo Územný plán obce, Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce a konštatovalo, že územný plán obce je vyhovujúci. Pre ďalší rozvoj súkromného, podnikateľského a obecného záujmu budú vypracované doplnky.

Konštatovalo, že projekt „Rekonštrukcia a modernizácia verejného osvetlenia v obci Závažná Poruba“ je v súlade s územným plánom a plánom hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce.

Schválilo predloženie žiadosti o NFP (nenávratný finančný príspevok) v rámci opatrenia 2.2.OP KaHR na realizáciu projektu „Rekonštrukcia a modernizácia VO v obci Závažná Poruba“, ktorý je realizovaný Obcou Závažná Poruba.

Ďalej schválilo zabezpečenie realizácie projektu v súlade s podmienkami poskytnutia pomoci a zabezpečenie finančných prostriedkov na spolufinancovanie

realizovaného projektu vo výške rozdielu celkových výdavkov projektu poskytnutého NFP v súlade s podmienkami poskytnutia pomoci.

August 2015

Správu o hospodárení obce za I. polrok 2015 a rozpočet na rok 2015 - príjmy a výdavky poslanci obdržali email poštou v stanovenom termíne. Poslanci k predloženej správe o hospodárení obce za I. polrok 2015 nemali zásadné pripomienky.

Magdaléna Ilanovská sa zaujímala o financovanie prevádzky telocvične – príjem, výdaj a kontrola evidencie dokladov za prenájom telocvične. Taktiež upozornila na nečinnosť finančnej komisie. Dr. Dušan Migala ocenil, že OcZ sa zaoberá čerpaním rozpočtu za I. polrok. K vysokým prevádzkovým nákladom na telocvičňu pripomenul, že telocvičňa denne slúži aj školám.

- starosta obce podal informáciu o zámere dostavby kanalizácie do stredu Opalisko. Obec už zaslala žiadosť na LVS (Liptovská vodárenská spoločnosť) o zaradenie akcie do investičného plánu. Uvažuje sa s alternatívou, že obec by požiadala o úver, ktorý by splácala vodárenská spoločnosť po dobu 6 rokov. Poslanci odporučili ekonómke obce a hlavnej kontrolórke prerátať úverovú zadlženosť obce. Dr. Migala navrhol na túto akciu združiť finančné prostriedky aj od podnikateľských subjektov v tejto lokalite.

Starosta taktiež informoval o stretnutí s riaditeľom firmy IKEA, ktorý prisľúbil finančný príspevok na školský autobus. Ďalej informoval o príprave projektovej dokumentácie na rekonštrukciu mostu pri Brodke, o ponukách na výmenu dopravných značiek a o priebehu verejného obstarávania na rekonštrukciu a modernizáciu verejného osvetlenia v obci.

- starosta obce oznámil, že Peter Lešťan nastupuje od 16.09.2015 do zamestnania na Obecný úrad v Závažnej Porube.
- poslanci schválili Dodatok č. 1/2015 k VZN č. 2/2013 o určení výšky príspevku na čiastočnú úhradu nákladov v školách a školských zariadeniach
- na zasadnutie obecného zastupiteľstva sa dostavil Jozef Tršťan, ktorý požiadaval o doriešenie svojej sťažnosti, ktorú podal v apríli /2015. Poslanci odporučili zvolať stretnutie za účasti vlastníka nehnuteľnosti č.d.256 a zástupcu PZ SR v termíne do 30.9.2015.

Dušan Migala,
zástupca starostu

Ide o bezpečnosť chodcov

Z iniciatívy starostu Závažnej Poruby pristúpila Správa ciest Žilinského samosprávneho kraja (ŽSK) v 23. týždni 2015 k renovácii priechodov pre chodcov po Hlavnej ulici.

Cieľom tejto potrebnej obnovy na ceste 3. triedy je nielen plynulosť cestnej premávky, ale hlavne bezpečnosť chodcov, ktorí túto komunikáciu využívajú každý deň. Súčasťou tejto aktivity ŽSK bola aj oprava výtlkov po celej dĺžke miestnej komunikácie.

Hasiči pálili vatru pod Poludnicou

Dobrovoľný hasičský zbor v Závažnej Porube usporiadal dňa 4.7.2015 na starom ihrisku „Pálenie vatry pod Poludnicou“ spojenú so zábavou.

Prípravné práce prebiehali celý týždeň. Najprv sa napíli, stiahlo drevo a od piatku rána stavali mladí hasiči vatru. Keď bolo všetko pripravené a stanovená hodina nastala, tak už neostávalo nič iné ako vatru slávnostne zapáliť. Zapálenia sa podujali starosta obce Ing. Pavel Betko a veliteľ DHZ Peter Kubovčík. Po zapálení nasledovala zábava, ktorá trvala až do svitania. Boli sme milo prekvapení hojnou účasťou a slovami účastníkov, že konečne to v Závažnej Porube ožíva. Veríme, že toto pálenie vatry sa stane každoročnou tradíciou.

Nakoniec chceme poďakovať ZMLaPS Závažná Poruba za drevo na vatru, obecnému úradu za povolenie uskutočniť túto akciu a všetkým ostatným za príjemnú atmosféru na tomto podujatí.

Peniaze zarobené na tejto akcii sme sa rozhodli darovať rodine po nebohom predsedovi DHZ Mirkovi Ilanovskom.

-hasiči-

Spevokol priniesol účastnícky list

Krajská prehliadka spevokolov a speváckych skupín sa konala 15. júla 2015 v Martine za účasti jedenástich speváckych zoskupení. Okres Liptovský Mikuláš reprezentovala Spevácka skupina zo Závažnej Poruby a sólista Ivan Broska. Celoslovenská prehliadka sa bude konať v Prešove. Na túto prehliadku postupuje Priekopčianska z Martina. Martin organizoval, Martin postupuje.

Senior, nehnevaj sa!

V utorok 30. júna 2015 sa v CSS Anima Podbreziny stretli seniory zo štyroch sociálnych zariadení na Liptove, aby si zmerali svoje šťastie pri hraní „Človeče, nehnevaj sa“.

Naše zariadenie (DSSaZpS v Závažnej Porube) reprezentovali tri dámy, pani Elena Nahálková, Amália Stankovianska a Anna Ďurišová. Nebolo to „Človeče“ obyčajné, ale veľké, na nádvorí CSS Anima. Celú akciu sprevádzalo krásne slnečné počasie a výborná nálada. Seniory sa výborne pobavili, nadviazali nové kamarátstva. Naše reprezentantky obsadili krásne tretie miesto. Domov prichádzali s úsmevom na tvári a s bronzovou medailou na krku.

Andrea Hodžová

Hasiči vo Veteernej Porube oslávili deväťdesiatku

Dňa 11.7.2015 sa Dobrovoľný hasičský zbor zo Závažnej Poruby zúčastnil osláv 90. výročia založenia požiarnej ochrany v obci Veteernej Poruba.

Pri tejto príležitosti boli na ihrisku vystavené aj historické požiarne striekačky z Veteernej Poruby a Žiaru. Každé družstvo predviedlo nejakú ukážku. Hasiči zo Žiaru ukázali ako sa hasilo na starej ručnej striekačke, neskôr si to vyskúšali aj naši hasiči.

Po skončení ukážok nasledovali rôzne súťaže pre deti a

dospelých, zatiaľ čo sme si my pochutnali na dobrom guláši a vychladenom pive.

Naši súťažili v Žiari

V obci Žiar sa naši hasiči 12.9.2015 zúčastnili 2. ročníka Memoriálu Vladimíra Kováča.

Tieto súťaže sa zúčastnilo osem družstiev. Oproti iným je atypická tým, že sa musí voda ťahať priamo z potoka, kde v našom prípade nastal trochu problém s „mašinou.“ Prišiel nás podporiť aj pán starosta Ing. Pavel Beťko, pani poslankyňa Magdaléna Ilanovská a niekoľko našich spoluobčanov za čo všetkým ĎAKUJEME. Na budúci rok sa pokúsime získať putovný pohár do našej obce.

-pb-

• Súťažné družstvo porubských hasičov v Žiari, uprostred starosta P. Beťko

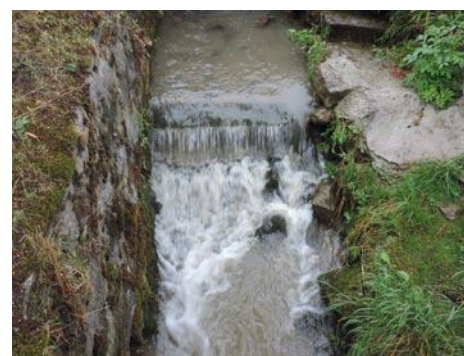
Vlaňajšie hubárske hody vystriedali suchoty

Tohtoročná hubárska sezóna je mizerná. Bolo málo dažďa a panovali extrémne teploty. Aj skúsení hubári krúčia hlavou.

Sucho a teplo je zlá kombinácia. Jednoducho. Nastal hubársky pôst. No nie všade. Vo farskej záhrade v Závažnej Porube „vyrástli utešené hríby“. Neuveríte, pokiaľ nevidíte. Aj pohľad poteší, keď sezóna bola biedna.

Potok nie je smetisko

Partia mladých hasičov sa podujala dňa 27.6.2015 vyčistiť miestny potok. Začali od nádrže a skončili až na nižšom konci. Koryto potoka vykosili a vyhrabali všetok „neporiadok“. Ten sa dával bokom, odvoz zabezpečil obecný úrad. Taktiež chceme poprosiť občanov, aby do potoka nevyhadzovali pokosenú trávku, staré vrecia, plastové fľaše, ovocie, zeleninu a všetko ostatné, ktoré ho znečisťuje a zanáša. Aj takto môžeme spraviť našu obec čistejšou.

Podakovať chceme tiež Penziónu Zivka za občerstvenie, ktoré nám poskytli po tejto brigáde.

• Pár porubských bocianov v tomto roku odletel bez potomkov.

Neboli to sršne, ale osy

Extrémne teploty uplynulých dní spôsobili nedostatok potravy aj pre osy a sršne.

Preto tento hmyz hľadá potravu v blízkosti ľudských príbytkov. V korunke jablone v záhrade na Športovej ulici spozorovali susedia obrovské hniezdo. V podozrení, že ide o hniezdo sršňov majiteľ domu privolať Hasičov. Zasiahli rýchlo, vysoko odborne a kvalifikovane. Pri zásahu však zistili, že nejde o sršne, ale o mimoriadne veľké hniezdo, ktoré si vybudovali osy. Aj lekári prostredníctvom televízie upozorňujú, aby sme boli ostražití a v prípade objavenia akéhokoľvek hniezda hmyzu v blízkosti ľudských obydlií privolať záchranárov. Bodnutie takýmto hmyzom je životu nebezpečné.

Po horúčavách prišla búrka a intenzívny lejak

V závere 30. týždňa 2015 zasiahli Slovensko búrky, mohutný vietor a prietrže mračen. V nočných hodinách zo soboty na nedeľu okolo polnoci sa ohlásila lokálna búrka aj nad Závažnou Porubou. Krátkodobý intenzívny lejak spôsobil výrazný vzostup vodnej hladiny miestneho potoka. Brodok dosahoval viac ako 120 cm. Našťastie neboli zaznamenané žiadne úrazy a materiálne škody na majetku. Stromy nápor vetra vydržali. „Horúcu“ noc prežívali len tí, čo prerábajú strechy. Aj pestovatelia obilí zostali smutní. Dozrievajúce obilie kľaklo k zemi. Žatva nebude jednoduchá. Čo je dobré? Zemiaky a zelenina prijali potrebnú vlahu.

Nové šaty pre zábradlia

Scieľom údržby a skrášlenia verejných priestranstiev pristúpilo vedenie obce v letných mesiacoch roku 2015 k renovácii ocelových zábradlí pri miestnom potoku a na miestnych mostoch ponad Žuberovú. Majster maliar - natierač Milan Mikuláš svojou usilovnou prácou obliekol obec do hneď krémových šiat. Na obrázkoch vidieť, že Závažná Poruba omladla a nadobudla novú tvár i modernejší tvar.

Položili vence úcty a vďaky

Pri príležitosti 71. výročia SNP položili predstavitelia obce a desiatky občanov vence úcty a vďaky ku vojnovým pamätníkom v Závažnej Porube. Starosta Pavel Beťko najskôr položil veniec na Polčennom. Vo večerných hodinách spoločne položili veniec k pomníku na nižnom konci. Obec si pripomenula slávne, ale pohnuté roky, ktoré prežila v čase Povstania a vojny. Vyjadrila úctu obetiam a poďakovanie žijúcim vojnovým veteránom. Zástupca starostu a predsedu ZO SZPB Dušan Migala v príhovore uviedol: „Kto sa postaví na obranu svojej domoviny pred agresorom, si zaslúži trvalú úctu a vďaku.“ Na záver pietnej slávnosti zaznela pieseň Aká si mi krásna v podaní ženskej speváckej skupiny.

Diaľnica pri Závažnej Porube bude bezpečnejšia

Pri Závažnej Porube Národná diaľničná spoločnosť v závere augusta 2015 vymieňa ocelové zvodidlá na D1 v strednom páse za bezpečnejšie – betónové. Cieľom tejto nemalej, no potrebnej stavebnej modernizácie diaľnice je okrem vyššej miery bezpečnosti premávky zamedziť aj oslneniu protiúdcích vozidiel.

Uctili si pamiatku kamaráta

Partia vojakov ozbrojených síl SR si dnes, 19.6.2015, v Závažnej Porube pri príležitosti 5. výročia tragickej smrti, uctila pamiatku svojho spolupracovníka, kamaráta a priateľa Ing. Milana Jurečku.

Po položení kytice na miestnom cintoríne v Závažnej Porube, vyšli položiť spomienkový veniec aj ku pamätnej tabuli umiestenej na vrchu Poludnica.

Milan Jurečka zahynul 20.6.2010 na ul.1. mája v Liptovskom Mikuláši pod kolesami auta nezodpovedného vodiča.

• Pri pamätnej tabuli na vrchu Poludnica

Na slávnosti v Hybiach bola aj Závažná Poruba

• Zľava: Dušan Migala, Ján Blcháč, Branislav Tréger

Obec Hybe, ktoré v čase vojnovej evakuácie v r. 1945 nezištne poskytli nemálo rodinám zo Závažnej Poruby strechu nad hlavou a pomohli prežiť, oslávili 750. výročie udelenia mestských práv. Na túto veľkolepú obecnú slávnosť pozvali aj predstaviteľov Závažnej Poruby. Našu obec reprezentoval zástupca starostu Dušan Migala. Po slávnostných ekumenických službách Božích nasledoval sprievod obcou. Závažná Poruba kráčala hneď

vedľa mesta Liptovský Mikuláš a Liptovský Hrádok. Na začiatku slávnosti zaznela štátna hymna SR, ktorú brilantne sólo zaspieval talentovaný a nádejný operný spevák Erik Macko.

• Erik Macko zaspieval štátnu hymnu SR

V priebehu obidvoch dní (4. a 5. septembra 2015) domácim i hosťom ponúkli bohatý sprievodný program. Pri tomto výročí i sviatku udelili Hybe Závažnej Porube Pamätnú plaketu.

Pršalo a zároveň svietilo slniečko

Dúha určite patrí k najnápadnejším a najkrajším prírodným úkazom. Objaví sa vtedy, keď prší a zároveň svieti slniečko. V pondelok 7. septembra 2015 tesne pred 19. hodinou viacerí pozorovali predstavenie šiestich farieb na oblohe aj nad Závažnou Porubou. Jej farebný oblúk viedol od Váhu po Brezinky. Objavila sa aj vedľajšia dúha, ktorá mala opačné poradie farieb.

Zainteresovaní koordinovali vzájomný postup

Z iniciatívy Pozemkového spoločenstva Luhý sa uskutočnilo v stredu 9. septembra 2015 informatívno pracovné stretnutie zainteresovaných subjektov pôsobiach na území obce. Rokovania sa zúčastnili predstavitelia: PD Liptovský Mikuláš, Združenie majiteľov lesov - Urbár Závažná Poruba, Obec Závažná Poruba a Pozemkové spoločenstvo Luhý. Prítomní sa venovali desiatim okruhom otázok:

• Zľava: Dušan Priečodský, Anton Sivák, Ján Kamien, Pavel Betko

1. Vytvorenie nového stavebného obvodu v Potočku
2. Perspektívy využitia priestorov na Štepníku, ktoré sú v prenájme družstva
3. Využitie plôch v Luhách a tiež ostatnej poľnohospodárskej pôdy, ktorú nezastrejuje PS Luhý
4. Otázka platnosti nájomných zmlúv, ktoré má poľnohospodárske družstvo uzavreté s jednotlivými spoluvlastníkmi ornej pôdy
5. Evidencia a plochy záhumienok v Luhách a ich premietnutie do vyplácania dividend
6. Možnosť vyčlenenia plôch pre tých podielnikov, ktorí nepodpísali nájomné zmluvy
7. Otázka starostlivosti o nevyužívané plochy
8. Oprava cesty zo Závažnej Poruby do Ilanova
9. Starostlivosť o Suchú dolinu
10. Vykosenie priestorov v blízkosti drevených skladov v Luhách.

Rokovanie bolo konštruktívne, osočné, poznamenané vzájomným porozumením s cieľom spoločne riešiť nastolené problémy.

Zaznamenal: -dm-

• Zľava: Pavel Staroň, Ján Kulhavý, Eduard Galko, Ján Duda

Ako išli býčky na vandrovku

Ako sa stalo, tak sa stalo, ale tri mladé býčky sa v prvý školský deň roku 2015 vybrali za poznaním do blízkeho okolia. Popásali sa popri diaľnici a na chvíľu oddychovali za protihlukovou stenou v Závažnej Porube. Nepozvaných hostí si však všimol porubský starosta a začalo sa veľké pátranie. Odkiaľ prišli a komu patria? Netrvalo dlho a zatúlanú trojicu si majiteľ odviezol do Liptovského Jána. O tom, čo sa mohlo stať, keby diaľnica nebola ohrazená plotom, hovoriť netreba. Našťastie táto vandrovka mala šťastný koniec.

Zbierame klásky na úvrati

Žatva sa skončila, prišiel čas dožínok. Ako pre veľkopestovateľov, tak aj pre drobnopestovateľov. Keď kombajny zožali obilie na družstevných poliach pod Poludnicou, presunuli sa ku protihlukovej stene, kde už čakali záhumienkári. Aj keď v tomto lete spadlo minimálne množstvo zrážok a teploty lámali rekordy, suchučké obilie sypalo celkom dobre. Podzemné vody podržali. Preto sa modlíš a ja tiež, chlieb náš každodenný máme dnes.

• Žatva pod Poludnicou, 2015

Cirkevná rubrika

Chlieb náš každodenný, daj nám dnes

Galatským 5,25 – 6,1-3.7-10

Každý deň aj pri každom jedle, ale zvlášť v čase zberu úrod, si kresťania uvedomujú, ako sme odkázaní na Božie milosrdenstvo aj v uspokojovaní svojich najzákladnejších potrieb.

Tak ako sa modlíme „Chlieb náš každodenný, daj nám dnes“, tak isto vrúcne ďakujeme aj za všetko čo prichádza ako ovocie našej práce a čo je sprevádzané Božím požehnaním a Jeho neustálou starostlivosťou o nás. Toto Božie požehnanie zasahuje každého. My to vieme a za to Mu zo srdca ďakujeme. Vieme aj to, že naša vďačnosť musí preniknúť cez nás v našom živote. Aký je náš Otec dosvedčuje to každodenný chlieb, aj slnko, aj dážď, chlad i teplo, leto i zima, deň a tiež aj noc. A akí máme byť my, aké máme byť deti nebeského Otca, to nám svedčí Pán Ježiš: „Milujte svojich nepriateľov...“ aby ste sa stali dedičmi Božieho kráľovstva. Iste to sú tie najťažšie slová, ktoré Pán Ježiš povedal. A myslím si, že aj chce, aby sme tak v živote konali.

Mali by sme sa snažiť podobať nebeskému Otcovi v tom, že svoju prácu by sme konali bez rozdielu a pre úžitok všetkých ľudí. Bolo by zlé ak by napríklad roľník chcel vypestovať iba toľko zeleniny čo by bolo pre ľudí len dobrých a o zlých by sa vôbec nestaral. Práve naopak – pracujeme, aby bolo zeleniny, potravín čo najviac a nepýtame sa, kto z tých potravín, z obilí sa práve nasýtil – či to bol dobrý alebo zlý, či sú to imigranti, ktorí nám v tomto čase tak zamestnávajú našu myseľ. Je to pre nás povinnosťou ba priam nutnosťou, keď prejavujeme lásku k človeku, ktorý je práve zlým človekom. Z toho vyplýva, že Pán Boh tak jedna pre nás a žiada od nás aj to najťažšie – milovať nepriateľov!? Kto však takto jedna. Človek? Hm to asi sotva. Iba Pán Boh, ktorý je Stvoriteľ, ale ktorý je aj Pán, ktorý je dobrý, ale aj svätý, ktorému nevádi že znáša hriešnika, ktorý dáva život, ktorý dáva slnku svietiť a vychádzať aj na zlých a dážď zosielať aj na nespravodlivých. Božie jednanie je zápasom o dušu človeka, o jeho spasenie. Božia láska ku nám je neustála výzva. Božia starostlivosť o stvorenstvo je milosrdenstvom, aj my máme byť milosrdní ako náš nebeský Otec.

Inak nemôžeme byť Jeho synmi a dcérami, ani my, ak nebudeme mať radi všetkých ľudí bez rozdielu a nebudeme sa snažiť podieľať sa na ich „bremene“. A práve tak, akí sme sami v sebe, akí sme vo svojej prirodzenosti, práve tak sme hriešni. A všetko naše jednanie, v každodennom živote, v práci, a odpočinku, v starostiach a radoostiach aj keby bolo vše-

lilako dobré, užitočné sú stále konaním hriešneho človeka. Bez lásky nie je náš k blížnemu ani náš vlastný život v poriadku, nie je zdravý, nie je požehnaný. Ten kto nám môže pomôcť, kto nám dá skutočnú lásku, čistú, odpúšťajúcu, obetavú je Pán Boh. Keď si človek sústreďuje svoju myseľ iba na seba a robí si sám meradlo života a meradlo života vidí iba v hmataiteľnom a viditeľnom – je to zlé, lebo iba z toho nedokáže žiť. Je pravdou, že takým životom žijeme aj my, to čo je viditeľné, čo je v našej moci, v našich schopnostiach, k tomu sa obraciame, na tom nám záleží. To robíme všetci vo vedomí svojho srdca a takí ostaneme až do hrobu.

Na záver jedno napomenutie: Ak žijeme Duchom nepopudzujeme sa, nezávidíme si, ale prejavujeme v našom živote ku všetkým to najvzácnejšie – lásku k Bohu a sebe navzájom. Ďakujeme Pánu Bohu, že nám dáva každodenný chlieb, že žehná našu prácu, oslavujeme Ho za všetky dary Jeho milosti. Svojimi slovami a službou lásky blížnemu, ukazujeme všetkým na Ten najväčší dar Božej lásky; na Pána Ježiša Krista, ktorý je pre nás chlebom k večnému životu. Amen

Vladimír Pavlík, ev. farár

Žehnaj a ochraňuj nás v tento i budúci čas

Na začiatku nového školského roka 2015/2016 v ev. a.v. chráme Božom v Závažnej Porube žiaci, študenti, vysokoškôlaci, učitelia i rodičia prijali požehnanie. Svoje oči i srdcia obrátili k Hospodinovi. Modlitbou prosili nebeského Otca, aby si obľúbili školu a získali nové vedomosti. Ochraňoval ich na tele i na duši a aby sa dobre pripravili na život. Vo svojom duchovnom živote nachádzali cestu k Pánu Bohu, na nej zotrvali a nažívali v Jeho pravde. Poďakovali za krásny deň i za to, že mohli počúvať a vnímať Božie slovo.

Text i foto: Dušan Migala

Fidelitas koncertoval v Liptovskom Jáne

V rámci kultúrneho podujatia „Svätojánске noci“ konal sa v nedeľu 28. júna 2015 v evanjelickom kostole v Liptovskom Jáne 24. ročník prezentácie cirkevných spevokolov Liptova.

Na koncerte nábožných piesní sa predstavilo deväť spevokolov. Spevokol Fidelitas Cirkevného zboru ECAV v Závažnej Porube uviedol dve skladby: Príď Duchu Svätý k nám a Požehnanie s nami zostáva.

Text: -jj- Foto: Juraj Záborský

Bohoslužobný život zboru

Po ročnej pauze sme 14. júna mali konfirmáciu 7 chlapcov. Bola to veľmi milá slávnosť, veľmi dôstojná. Konfirmandi pred svojimi rodičmi, krstnými rodičmi, starými rodičmi a pred celým zborom sa priznávali k viere v Trojjediného Pána Boha. Prajme im, aby svoj konfirmačný sľub naplnili aj svojim ďalším životom. Zároveň ako už tradične sme pozdravili aj našich „zlatých konfirmandov“ spred 50 rokov.

V uplynulom období sme pokrstili:

Jána a Juraja Mlynčekovcov;
Miriam Révayovú; Petra Balenta
„Kto uverí a pokrstí sa, bude spasený“.

Sľub manželskej vernosti si dali:

Andrej Vretenár a Gabriela, rod. Černáková; Stanislav Bachleda a Jana Garajová; Zdenko Kičina a Jana, rod. Hazuchová; Marc Giancotti a Ivana, rod. Majerková; Peter Balent a Miroslava rod. Badlíková
„Čo Boh spojil, človek nerozlučuje!“

V nádeji vzkriesenia sme sa rozlúčili:

Ján Šarašin – 91 roč. - Mária Niňajová rod. Dudová – 89 roč. - Pavel Šarašin – 80 roč. - Elena Dudová, rod. Krivošová – 72 roč. - Ladislav Medľa – 82 roč. - František Hruška – 61 roč.

„Ja som vzkriesenie a život.“

Predsedenstvo ECAV Závažná Poruba

V Závažnej Porube konfirmovali futbalisti

• **Mladí konfirmandi** – zľava: Ján Mlynček, Jakub Piatka, Martin Ilanovský, p. farár Vladimír Pavlík, Juraj Mlynček, Adam Križka, Martin Polesný, Juraj Ilanovský

V tomto roku pristúpilo v Cirkevnom zbore v Závažnej Porube 14. júna 2015 ku konfirmácii sedem futbalistov. Títo chlapci potvrdili krstnú zmluvu, utvrdili sa vo viere a milosti Božej. Brat farár Vladimír Pavlík oslovil chrámové spoločenstvo slovami Písma svätého: „Dobrý je Hospodin. Pozná tých, ktorí dúfajú v neho.“ K Večeri Pánovej pristúpilo aj 14 „zlatých“ konfirmandov. Konfirmandi – futbalisti odovzdali bratovi farárovi Pavlíkovi originálny a nápaditý dar: Obraz futbalistov obsahujúci aj modlitbu.

• **Zlatí konfirmandi**
– zľava horný rad: Dušan Vretenár, Pavel Broska, Pavel Agnet, p. farár Vladimír Pavlík, Vladimír Staroň, Lubomír Cút; – stredný rad: Alena Šikulová (r. Kulhavá), Anna Hambáliková (r. Jurečková), Daniela Fiačanová (r. Jambrichová), Božena Dzúrová (r. Hladká); – dolný rad: Mária Mikulášová (r. Vongrejová), Milota Hladká (r. Bátorová), Katarína Šarafínová (r. Kováčová), Božena Budveselová (r. Mikulášová)

Text i foto: Dušan Migaľa

Modlitba futbalistov

*Ďakujeme Pane
za ruku ochrannú,
čo držíš nad nami
každučkú nedeľu.*

*Daj nám Bože veľa sily,
by sme zavše zvíťazili.*

*Zmiluj sa nad nami
aj našim trénerom
nech má trpezlivosť
so slabým výkonom.*

*A ešte Ó, Bože,
všetci Ťa prosíme
za nášho farára,
vrúcne sa modlíme.*

*Že mal pochopenie,
buď mu za to chvála,
s láskou nás priviedol
až k Večeri Pána.*

*Že rozdúchal v srdciach
futbalistov plameň
ďakujeme vrúcne,
až naveky
Amen.*

Čas nezastaví

Čím sme starší, akosi rýchlejšie plynú. Len nedávno sme sa rozchádzali z minulého gulášu, opäť nastal jeho čas. Tohto roku sme sa stretli v areáli Mateja Staroňa v sobotu, 22. augusta 2015.

K spoložiakom zo Závažnej Poruby (ročníky 1951 – 1952), pribudli aj piati spoložiaci z druhého stupňa Základnej deväťročnej školy v Okoličnom. Popri varení gulášu sme pospomínali na dávne časy, uctili si svojich šiestich nežijúcich spoložiakov zapálením kahančekov na cintoríne, vodou z Lašteka pokrstili kroniku. Krstnou mamou bola dcéra našej spoložiačky Editky Mišíkovej, rod. Šteptovej, Editka Mišíková ml., ktorá prišla s touto myšlienkou.

Gulášmajstri Lubo Habarka a Peter Jambrich nesklamali, po guláši sa len tak „zaprášilo“.

Lúčili sme sa piesňou Za rok sa vrátim....

K. Devečková

Popis fotografie z gulášu spoložiakov 2015 (s kronikou)

Dolný rad zľava:

K. Devečková, r. Staroňová, B. Vejová, r. Beťková, S. Beťko

Druhý rad zľava:

M. Frniaková (Smrečany), O. Bradlová (Žiar), K. Hrušková, r. Durišová, H. Jančuškova (V. Poruba), E. Balentová, r. Štetková, V. Bútorová, r. Ilanovská, V. Križková, r. Tomčíková, D. Kováčová (Žiar)

Tretí rad zľava:

M. Kaltensteinová, r. Konvitová, L. Plevová (Beňadiková), J. Kamien

Horný rad zľava:

M. Baďo (Beňadiková), P. Miša, L. Mikuláš, P. Jambrich, E. Habarka, L. Niňaj

Obdiv a úcta

• Anna Piatková,
rodená Niňajová
(1888 – 1973)

V našej rodine dominovala na stole KNIHA KNÍH – BIBLIA a KANCIONÁL. Používané boli pri domácich pobožnostiach. Najmä v nedeľu v deň Boží, popoludní. Vtedy bolo najviac času na rozhovory s Trojediným Pánom Bohom a Jeho uctením, ďakovaním a prosbami. Nie vždy sme mohli ísť na pobožnosť do Liptovského Jána najmä na Služby Božie. Byť účastníkmi v chrámovom spoločenstve plného kostola bol nesmierny duchovný zážitok, vzdelávanie sa, upevňovanie luteránskej viery. Účasť dávala tiež veľa pre premýšľanie, orientáciu a žitie.

Od čias reformácie Slovo Božie nebolo už len pre rehoľníkov, kňazov, ale aj pre laikov. Tak sa biblické vzdelávanie dostávalo do rodín. Najmä tých čo žili vo filiách. Otčova sestra, vdova Anna, jednoduchá žena, ľudová liečiteľka, bylinkárka, trhačka chorých zubov klieštikmi, ktorými sa lámali zuby malým prasiatkom, – mali Kralickú Bibliu písanú švabachom, nádhorne štylizovaným počiatocným písmenom, veľmi hrubú, viazanú v koži v kombinácii s drevom, nádhernými prackami zdobenými do mosadze vybiťaním. Listy mali hore i dolu poznačenie od prstov začernením. Keď som prišiel k nim na návštevu, žobroval som aby mi ju darovali. Tento skvostný evanjelický artefakt som chcel pre používanie vo vzdelávaní zachovať. Priznávam, aj ako pamiatku vlastníť. Dohoda bola aby som si ju zobral až keď zomrú.

Stalo sa. Prišiel som zo Žiliny na pohreb. V tých časoch sa najbližšia rodina modlila pri otvorenej truhle každý večer až do čias vykonania obradu rozlúčkou na uličke, potom vynesenie truhly chlapmi na nosidlách k vykopanému hrobu pre odovzdanie do zeme s veľmi smutnou liturgiou. Ešte pri otvorenej truhle ich syn komunistický ateista položil Bibliu na mamku a ruky prekrižil cez ňu. Bolo by nechutné ju zobráť. Bolo mi nesmierne smutno nielen za vzácnou dobrou tetkou, ale aj za Bibliou. Škoda. I keď je tomu už cez tridsať rokov, navštevujem ich hrob a spomínam ...

Tiež mám na stole stále položenú Bibliu. Tá je však už nie v krásnej staročestine, ale v slovenskom preklade z roku 1978. Služi mi pre pokoru pred Bohom. Na jeho odkázanosť, radcovstvo, poznávanie, útechu, radosť zo žitia. Myslím, že Martin Luther povedal že „Slovo Božie je ozajstným nebeským chlebom a najlepším pokrmom pre dušu.“ Som rád, že patrím k cirkvi, ktorá vyznáva atribúty JEDINE KRISTUS, JEDINE BIBLIA, JEDINE VIE-RA – a všetko, čo priniesla reformácia.

Tomáš Miroslav Niňaj (už cez 85 ročný),
Žilina

Priama silná spomienka

S básnikom na malinách

Je všeobecne známe, že **Milan Rúfus**, náš rodák, mal rád hory, ich prírodné dary, huby, lesné plody ako jahody, čučoriedky, ale najmä maliny. Poznal miesta, kde ich hľadať, najmä huby, na ktoré chodil sám. Nikdy neobišiel nadarmo či naprázdno. Jeho cieľom bol Baran, Veratín, Zahrádky Na lesné plody sa sám neodvážil. Bola to viac záležitosť žien, ale pridal sa.

Raz ma oslovila jeho teta, sestra jeho mamy a žena môjho najstaršieho bratranca z otcovej strany, či by som nešla s ňou na maliny do Iľanovskej doliny. Nejak sa dozvedela o mladine, čo vyrastala na bývalom starom rúbanisku. Nebolo to tak ďaleko. Juj, či som sa zaradovala! Ponuka ma veľmi potešila. Nemala som však tušenia, že sa k nám pripojí študent mikuláškeho gymnázia – Milan. Prešli sme tzv. „DLHIE“, prehupli sme sa do Iľanovskej doliny. Cesta nám rýchlo ubehla v nádeji

na bohatú nádielku prírody. I tak bolo. Čakalo nás utešené panenské miesto, plné omladiny, málinčia, ktoré nás priam vyzývalo lákať, pretože bolo obsypané bohatými veľkými červenými bobuľami zrelých malín. Také veľké plody som predtým, ani potom nikde nestretla. Nečudo, že plné, veľké maliny, naliate sladkou šťavou rýchlo naplňovali naše nádoby. Najprv oberky – to boli „blacháčky“ – mliečniky, potom vedrá – „kýble“. Bolo to asi rok po suchom roku 1947. Iste to bol rok žičlivejší na dažďik aj na slniečko. Naše mysle sa zas naplňovali radosťou. Iľanovci ani netušili, aké lesné bohatstvo sa ukrýva tak blízko nich. Pri oberaní naozaj čas rýchlo bežal a my s tetou sme s úsmevom na tvári načúvali spevu, ktorý sa ozýval celým úbočím. „Čuďuj sa svete!“ Veď to spieval náš budúci básnik! „Končíta plače, že sa jej Pedro žení, proč ona práve po jeho boku není? Hola hou (hej) hola hou, savana spíva, hola hou, tak to už býva...“ Vtedy som ho počula spievať prvý, ale aj posledný raz. Vidím ho, už vtedy vysokého, ako vyhupol spoza hustých kríkov málinčia a zvolal veľmi spokojný a usmiaty: „Hotovo, ide sa domov!“ A aká bola šťava z týchto malín – „ceckov“ – to vedeli predovšetkým naši doma, naše dobré a láskavé mamy.

Ema Lesáková, rod. Niňajová zo Žiliny

Tischner i Rúfus prekročili hranice

• Jozef Tischner

• Milan Rúfus

Vďaka spolupráci gminy Nowy Targ so slovenskou Závažnou Porubou filozofia kňaza Tischnera si získala záujemcov aj medzi našimi južnými susedmi.

Slováci predstavili svoj pohľad na tvorbu ks. Jozefa Tischnera, ale aj upriamili pozornosť na svojho významného básnika Milana Rúfusa. Tak ako Tischnerowka v Lopušnej, aj v Závažnej Porube je malé literárne múzeum zasvätené Milanovi Rúfusovi, a to v rodičovskom dome básnika.

Sú tam mnohé exponáty, fotografie, rukopisy.

Uplynulú sobotu (13.6.2015 pozn. preklad.) v GOK – gminnom osrôdku kultúry (čo je v slovenskom ponímaní kultúrne stredisko – pozn. preklad.) v Lopušnej sa uskutočnilo stretnutie za účasti hostí zo Slovenska. Soňa Barániová a Pavel Baráni hovorili o tom, ako vznikol pamätný Dom Milana Rúfusa.

Soňa Barániová sa nadchla filozofiou kňaza z Lopušnej a stáva sa jej znalcom. Číta jeho knihy v origináli, pozná jeho život. Vydala publikáciu Pokorne a na kolenách, v ktorej s hlbokým porozumením poukázala na podobnosti v životnej filozofii dvoch veľkých mysliteľov – poľského kňaza a slovenského básnika.

Keďže vydanie publikácie financoval úrad gminy N. Targ, symbolický „krst“ patrilo vojťovi Janovi Smarduchovi. Krsťilo sa soľou, aby sa myšlienky oboch stali „soľou života“.

Počas stretnutia odznali aj verše Rúfusa a zazneli slovenské piesne.

„Pani Soňa ma zaskočila znalosťou textov ks. Tischnera. Premýšľam, či my nájdeme niekoho, kto by takto poznal Rúfusa“, povedal v závere vojť Smarduch.

„Verím, že takéto stretnutia utužia slovensko poľské vzťahy“.

Z týždenníka Tygognik podhalaňski s minimálnymi úpravami preložila Soňa Barániová.

Text napísala redaktorka Monika Para - Miśkowiec

Stolička spomienok

Za humnom v zátíši,
v ochrannej zóne vrát,
stávala stolička.
Na slnku,
za dažďa,
s výhľadom na ohrad.

Dnes stojí
v izbe mojej
s výhľadom
do spomienok.

Aj sám,
aj nie sám,
sedával si na nej,
krstený prírodou
od mladosti samej.
S koníkom za pluhom
orával si brázdu,
v hore za dedinou
poznal skalú každú,
aj každú studničku
najčistejšej vody.
Keď kosa načala
ujedať z ohrady,
a hrable zhŕňali
do plachtice mládzu,
keď jeseň voňala
ontáriom zlatým,
sediace na stoličke
býval si bohatým.

Nie peniaz,
spomienky štrkocú
mi v hlave,
sediace na stoličke,
s vôňou po ohrade.

Básničku som napísala ako spomienku na maminho brata Mila (ocka) v deň jeho nedožitých 85. narodenín.

Čím to je?

Čím to je,
že sme si blízke?
Čo nás to ťahá ku sebe?

Všetko na tebe
je tak čisté
ako tá rosa na steblo.

Slnko v nej kúpe
zlaté vlasy
a vánok chladí tvoju tvár.

Krehkosť a sila
v tebe býva,
byť blízko teba
to je dar.

Dve krásne slová
„teta moja“,
súzvuk srdc
a súhra duší.

Vyznanie lásky
v každom stisku.
Odpoveď poznáš,
vždy tú istú.

Za všetko, Zuzka, ďakujem.

Katarína Devečková

Vína prezentujú na miestach, ktoré sú kultúrnymi fenoménmi

Už po druhýkrát sa zastavila Malokarpatská vínna cesta v Dome Milana Rúfusa. Prečo práve v Závažnej Porube a prečo v Dome Milana Rúfusa, pýtajú sa čitatelia. Preto sme sa za vás opýtali predsedníčky tohto občianskeho združenia.

• PhDr. Anna Pichová, predsedníčka občianskeho združenia Malokarpatská vínna cesta

Pani doktorka, predstavte, prosím, ciele občianskeho združenia Malokarpatská vínna cesta.

Združenie Malokarpatská vínna cesta je záujmovým združením fyzických a právnických osôb, ktoré svojím členstvom prejavia záujem o rozvoj malokarpatského regiónu, najmä jeho tradičných hospodárskych odvetví, kultúry a ich využitia pre rozvoj cestovného ruchu.

Malokarpatský región sa pre účely činnosti združenia vymedzuje ako územie ohraničené pohorím Malých Karpát a spojnicami sídel Bratislava, Senec, Trnava a Smolenice.

Cieľom ZMVC je aktívne sa podieľať na regionálnom rozvoji v malokarpatskom regióne, najmä so zameraním na rozvoj vinohradníctva a vinárstva a ich spojením s cestovným ruchom a ďalšími aktivitami, ktoré prispievajú k všestrannému rozvoju regiónu.

Združenie existuje už takmer 20 rokov a za ten čas počet jeho členov vzrástol z niekoľkých desiatok na takmer 400 a realizovalo celý rad aktivít pre povznesenie vinohradníctva a vinárstva a propagáciu malokarpatského regiónu doma i v zahraničí.

Prečo sa zastavila v Závažnej Porube, a to už po druhý raz práve v Dome Milana Rúfusa?

V rámci nášho projektu Malokarpatská vínna cesta na cestách chceme prezentovať naše vína na miestach, ktoré sú zároveň istými kultúrnymi fenoménmi. A medzi takéto miesta Závažná Poruba určite patrí, najmä vďaka jej významnému rodákovi fenomenálnemu básnikovi Milanovi Rúfusovi. Každý z nás už z detstva pozná jeho verše a miesto, kde vďaka obetavej práci občianskeho združenia Naveky Závažná sa sprítomňuje život básnika a jeho tvorba, je podľa nás vhodným miestom aj na prezentáciu pro-

• Ochutnávka kvalitných malokarpatských vín

duktov, ktoré sú výsledkom práce členov nášho občianskeho združenia. Navyše ak majster Rúfus rád ponúkol svojim hosťom malokarpatské víno. Takto na to spomína básnik Juraj Kuniak: „Milan Rúfus vedel byť aj vtipným hosťiteľom. Mal doma flašu s vinetkou RUFUS. Priniesol si ju ako suvenír z Talianska, kde bol lektorom na Neapolskej univerzite. Talianske víno z nej bolo dávno vypité, ale keď bol dôvod na príjemnú priateľskú oslavu (čo bývalo vzácné), flašu naplnil modranským červeným a nalial nám i sebe. Pani Magda k tomu podávala výborné koláče.“

Takže aj pri našej prezentácii sa popri malokarpatskom víne objavujú aj koláče, ako sa u Rúfusovcov piekli.

Čím oslovila vinárov Závažná Poruba?

Ako som už spomenula, Závažná Poruba je takým miestom, z ktorého vyžaruje kultúrny fenomén, teda vyhovuje našej koncepcii prezentácie vína na atraktívnych lokalitách Slovenska, a to nielen pre miestnych, ale aj návštevníkov takýchto miest.

Okrem toho naši vinári na cestách sú tiež cestovatelia a osobitne tí, ktorí na tieto prezentácie chodia, sú aktívni turisti a oslovilo ich aj okolie obce s nádhernou scenériou Poludnice a Nízkych Tatier.

Zastavíte sa aj na budúci rok v Závažnej Porube?

Verím, že aj na budúci rok budeme pokračovať v tejto tradícii a priblížime obyvateľom obce i jej návštevníkom atraktívne vína ročníka 2015.

Ďakujem za rozhovor: Dušan Migala

• Z predškolákov, školáci

OKIENKO MŠ

Otvorené hodiny v MŠ

V júni sa otvorenými hodinami z gymnastiky, basketbalu a angličtiny ukončila krúžková činnosť v Materskej škole v Závažnej Porube. Deti na otvorených hodinách rodičom priblížili niektoré činnosti a aktivity z krúžkových činností a tak poskytli pohľad čo všetko sa v krúžkoch naučili a ako taká hodina krúžku prebieha.

Rozlúčili sme sa

V pondelok 29.6.2015 nám pani učiteľka Alenka Guráňová spolu s predškolákmi pripravila milé prekvapenie pri príležitosti rozlúčky s predškolákmi.

Zaviedli nás do krajiny rozprávok, deti museli hádať, z ktorej rozprávky k nám prišli rozprávkové bytosti. A že ich tam bolo ozaj dosť nasvedčujú aj priložené fotografie - tak skúste hádať aj VY...

Alena Guráňová

Dovidenia, škôlka milá, veľa si nás naučila

Pred niekoľkými rokmi sme prvýkrát svoje deti zverili do rúk pani učiteľkám a oni ich odvtedy deň čo deň, krok za krokom pripravovali na zvládnutie a prekonávanie prvých životných prekážok, učili ich, pomáhali im, usmerňovali a vstúpili lásku a úctu ku všetkému dobrému.

Teraz nastal čas otvoriť stránku ďalšej životnej etapy, pretože už opúšťajú svoj bezstarostný svet hier a budú sa prispôbovať dôležitým každodenným povinnostiam. Pri tejto príležitosti si predškoláci za prítomnosti pána starostu Ing. Pavla Beťku, pani riaditeľky Katky Jambrichovej a pani učiteľky Alenky Guráňovej prebrali Osvedčenie o absolvovaní predprimárneho vzdelávania, knižku a nechýbal ani malý darček. Takto deti spolu s ich rodičmi strávili v materskej škole veľmi milé stretnutie a, samozrejme, nechýbali ani slzy.

Ďakujeme Vám, pani učiteľky, za všetko čo ste pre naše deti urobili. Za Vašu trpezlivosť, lásku, ústretovosť a najmä za neustály optimizmus, ktorý z Vás bolo cítiť pri každom stretnutí. Naším budúcim školákom prajeme, veľa krásnych chvíľ a vždy úsmev na tvári.

Katarína Migalová

ŠKOLSKÉ ZRKADIELKO

Prajeme vám radostný a úspešný nový školský rok

Po prázdninách sa otvorili brány aj na Základnej škole Milana Rúfusa v Závažnej Porube. Slávnosť začala štátna hymna. Riaditeľka školy Mária Boltžiarová privítala usmievavých žiakov, rodičov, učiteľov a hostí. Školákom zaželel veľa chuti do učenia aj starosta Pavel Beťko. Za rodičov prítomných pozdravila Eva Medvecká. Všetkých čaká desať mesiacov náročnej, no radostnej školskej práce.

• Vitajte v škole, prváci

Čo prinesie školský rok 2015/16 nového?

Inovované školské vzdelávacie programy. Tie sa budú zavádzať postupne. V tomto roku sú záväzné pre 1. a 5. ročník ZŠ. V primárnom vzdelávaní všetkých škôl sa objaví posilnenie pracovno-technických zručností. Prvým cudzím jazykom povinne je anglický jazyk. Opätovne sa zavádza predmet Prvouka pre prvý ročník. Z voliteľných hodín sa odporúča posilniť dotáciu hodín telesnej výchovy školám, ktoré majú potrebné materiálo-technické vybavenie. Zápis do prvého ročníka sa presúva z polovice januára na apríl. Komisionálne skúšky bude môcť dieťa žijúce a študujúce v zahraničí so slovenským občianstvom, absolvovať až po skončení deviateho ročníka. Žiaci sa môžu tešiť na 24 dní voľna okrem víkendov a letných prázdnin.

V našej základnej škole zasadlo do školských lavíc 55 žiakov v štyroch samostatných triedach. Triednymi pani učiteľkami v jednotlivých ročníkoch sú: Mgr. M Štrkolcová, Mgr. D. Kulhavá, Mgr. K Jelínková, Mgr. Z Hlavnová. Školský klub detí vedie Mgr. O. Dzúrová, ktorá odborne vyučuje v škole anglický jazyk.

Deti sa okrem školských povinností môžu tešiť na pestrú záujmovú činnosť a veľa mimoškolských aktivít pripravených zo strany rodičov i pedagógov. Teším sa novú spoluprácu so školou v Poľsku a Bohuslaviciach.

V tomto čase je už školský rok rozbehnutý a ja chcem všetkým popriať veľa trpezlivosti, tvorivosti, tolerancie, vzájomnej spolupráce, aby bol pre každého úspešný.

Mgr. Mária Boltžiarová
riad. školy

Toto leto som bol v tábore s tematikou Harry Potter. Zažil som v ňom veľa krásnych zážitkov. Videli sme tri divadlá. Naučili nás krásny tanec aj táborovú hymnu. Vyrobili sme si prútiky zo špajdlí a metly z konárikov, ktoré sme našli v lese.

Raz sme mali získať vodu z balónikov, ktoré viseli na stromoch. Bol som celý mokrý, kým sa mi to podarilo. Potom nás naháňali komáre, animátori s fixkou na telo, koho chytili, musel sa ísť liečiť k madam Popy, táborovej liečiteľke. Vyliečili sme sa až po splnení úlohy, ktorú nám zadala. Na lúke vedľa lesa zas boli papierové motýle. Za nazbierané suroviny sme dostali zázračné fazuľky, ktoré sme vymieňali za body. Družstvo, ktoré malo najviac bodov vyhralo súťaž. Naša tímová farba bola zelená a nazývali sme sa POČKALÓN. Dostali sme aj čarodejnícke klobúky označené podľa tímovej farby. Mali sme aj záverečný bál. Zatancoval som si s animátorkou. Bol to super zážitok.

Riško Račko, 4. ročník

Cez tieto prázdniny som bol u starkých. Prišla k nim aj sesternica. Starký nás bol odviezť do Demänovskej doliny. Išli sme do Dem. ľadovej jaskyne. Keď sme vyšli, bola nám veľká zima. Potom sme išli do Dem. jaskyne slobody a v nej sme sa kochali riekou Demänovkou. U starkých som sa kúpil v bazéne. Raz som tak skočil, že som dopadol až na samé dno. Na druhý deň mi starký hádzal do vody slivku a ja som sa po ňu ponáral. Ďalší deň sme šli na prehliadku historických vozidiel. Najviac sa mi páčilo prvé auto sveta. Podobalo sa na záprahový koč. Ďakujem starkým za pekné prázdninové chvíle.

Adamko Sálus, 4. ročník

Na konci letných prázdnin sme sa vybrali dvoma autami do Kvačianskej doliny. Kým sme prišli do cieľa, veľmi ma boleli nohy. Po ceste som veľmi vyhladol. Neďaleko nás boli vypustené kozy a sliepky. Keď sme si vybrali jedlo, hneď k nám prišla biela koza. Jedna čierna koza prišla aj ku mne a chcela mi zjesť moju lekvárovú buchtu. Keď sme sa najedli, išli sme pozrieť vodné mlyny. Prekvapilo ma, že fungovali. Na pamiatku sme si kúpili kreslenú mapu. Z tohto výletu som bol príjemne unavený a veľmi rýchlo som zaspal.

Matúško Hollý, 4. ročník

Bláznovstvá v Kanaši

Cez prázdniny sme cestovali do Kanaša, kde bolo veľmi horúco. Spali sme u krstnej mamy. Strela som sa s kamarátkami. Spolu sme sa kúpali a hrali. Bola som sa pozrieť v záhrade kde rástli čierne paradajky. Hrala som sa aj s mojim mladším bratom Miškom o nemocnicu. Boli sme aj na kúpalisku v Prešove. Najskôr bolo krásne slnečno, no potom sa rozpršalo. Práve vtedy prileteli holuby a začali sa kúpať v detskom bazéne. Potom sme išli do lanového parku, kde som spadla z tenulinkého lana. Po ceste domov nám krstná kúpila zmrzlinu. Nás dievčatá odviezli prvé a tak sme si ešte stihli vyrábať mini pohľadnice. Ráno sme však už museli odísť. Bolo mi tam dobre.

Anička Beňová, 4. ročník

Cez tieto prázdniny sme sa vybrali s rodinou a priateľmi ku vodnej nádrži Duchonka. Cestovali sme tam štyrmi autami. Ja som sa viezol s otcom, mamou, krstným a krstnou. Keď sme pricestovali, privítala nás pani s červenými vlasmi. Hneď si sadla do prvého auta, aby nás navigovala. Keď sme prišli ku chatke kde sme bývali, tak mi od hrôzy skoro vypadli oči. Vošli sme dnu, katastrofa. Všetko vŕzgalo a nebolo to v peknom stave. Milo ma prekvapil bazén aj keď v ňom plávala utopená myš a včely. Každý deň sme chytali ryby a kúpali sme sa. Raz večer okolo desiatej sme išli na nočnú rybačku. Nechytali sme síce nič, ale bolo to super. Na druhý deň sme išli na vodné bicykle v tvare delfína. Požičali sme si ich na hodinu a pol. Keď sme prišli do stredu nádrže, tak nás dobehla moja sestra s kamarátkou. Spolu sme skákali šípocky z lode. Bola to sranda. Posledný večer hrala neďaleko živá hudba a všetci sme sa zabávali. Na Duchonke bolo super. Odporúčam, choďte tam na dovolenku aj vy.

Oliverko Kováč, 4. ročník

*Dobré ráno, dobrý deň.
Jeleň zbadal hviezdáreň.
Objav ho tak zaujal,
seno prestal prežívať
a k učeniu sa podujal.*

*Oči uprel v nebo tmavé,
čítal, písal, násobil i delil,
rozoznať hviezdy trblietavé,
zatúžil poznať nepoznané...*

Báseň napísal Miško Červeň, 3. ročník

Oslávili sme 150. výročie založenia školy v Závažnej Porube

Posledný deň školského roku sme mali milý sviatok. Po slávnostnom odovzdaní vysvedčení a vyhodnotení celoročnej práce sa uskutočnila prehliadka školy pre rodičov a všetkých hostí.

Naša základná škola bola postavená v roku 1865. Toto výročie sme si pripomenuli dôstojným programom, v ktorom vystúpili všetci žiaci. Predstavili sme krátku históriu školy, folklórne pásmo „murári“, Rúfusove riekanky, scénka detstvo a mladosť Milana Rúfusa - prvé verše. Zazneli krásne tóny ľudovej hudby v podaní našich absolventov. Svoju šikovnosť predviedli aj gymnastky. Program sa našim žiakom veľmi vydaril a všetci odchádzali spokojní.

Škola je život

Naša škola Milana Rúfusa za stopäťdesiat rokov svojej existencie vychovala veľa rozumných a uznávaných ľudí, ktorí našu obec preslávili po celom svete.

Škola je živý organizmus, je to život, škola bola, je a bude. Zo žiakov sa stávajú učiteľmi, lebo taký je zákon prírody – žiak má prerásť učiteľom. Trvá to však istý čas.

Stopäťdesiat rokov je doba vhodná na bilancovanie výsledkov našej školy. Nás všetkých teší, že z našich žiakov vyrástli slušní, múdri, sebavedomí, cieľavedomí a úspešní ľudia. Sme veľmi hrdí, že základy, na ktorých mohli stavať, získali práve na našej škole. Je šťastím pre žiaka, ak má dobrého učiteľa a naša škola ich vždy mala.

Preto mi dovoľte poďakovať sa všetkým učiteľom, žiakom, rodičom, ako aj ostatným pracovníkom za všetky tie roky náročnej práce a odriekania. Nech sa na našej škole aj naďalej snúbi náročnosť s láskavosťou a porozumením.

Ing. Pavel Beťko, starosta obce

Je to naša škola

Múdri predkovia za pomoci svätaján-ských Szentiványiovcov postavili prvú drevenú školu v r. 1821 v mieste, kde stojí evanjelický kostol.

Ale neskôr využili svoju murársku zručnosť nadobudnutú na „múračkách“ v Pešti, na postavenie murovanej školy s bytom pre p. rektora. Uvedomili si, že deti sa musia naučiť nielen čítať, písať, rátať, ale učiť a vychovávali deti v ideách

kresťanstva, dobrého správania a úcty k starším.

Ako starosta obce som mal možnosť mnohokrát sa stretnúť s jubilujúcimi päťdesiatnikmi a všetci najradšej spomínali na prvé krôčky do úvodu a potom do našej rodnej „alma mater“. Veď škola pripravila na život desiatky generácií detí z našej obce, mala vždy dobré meno v kvalite výučby, výchovy i vzdelávania. Ale čo je pre Porubu dôležité, že vždy bola súčinná s obcou a spoločenskými organizáciami pri príprave a realizácii programu spoločenských, kultúrnych a športových podujatí.

V roku 2002 prešlo školstvo v našej vlasti významnou organizačnou zmenou. Nielen zmenou zriaďovateľa, ale najmä financovania. Na základe tzv. „Kompetenčného“ zákona č. 416 z r. 2001 Zb.z. prešla tzv. originálna kompetencia na obec ako zriaďovateľa materská škola, školská jedáleň i školský klub. Tieto financuje obec z vlastného rozpočtu.

Tzv. prenesenou kompetenciou prešla pod zriaďovateľskú pôsobnosť obce základná škola. Financie dostáva obec ako účelové z Ministerstva školstva cez Školský úrad v Žiline, kde predkladá mesačne zúčtovanie výdavkov na školu (mzdy, odvody, prevádzka, údržba a pod.)

Naša škola (ani MŠ, ŠJ a ŠKD) nemá tzv. právnu subjektivitu, tak organizačne je priamo včlenená a riadená vedením obce (starosta, OcZ OcÚ).

Od 1. júla 2002 do decembra 2014 som mal tú česť byť priamym nadriadeným školstvu v našej obci. Chcel by som sa touto cestou poďakovať všetkým dievčatám, pani riaditeľkám, učiteľkám, vychovateľkám, školníckam, pracovníckam v školskej kuchyni za dobrú spoluprácu, odbornosť, ľudskosť, skrátka za všetko dobré a krásne, čo ste pre našu obec urobili a iste ešte urobíte.

Verím a som hlboko presvedčený, že takto to bude pokračovať ďalej a z „našej školy“ budú vychádzať dobré, múdre a vzdelané deti.

S úctou **Bc. Pavel Baráni,**
starosta obce v r. 1998-2014

• Škola žiakov vedie k športu

Vďačnosť a obdiv porubským učiteľom

V mojej učiteľskej profesii vždy mi asi v podvedomí ostávali vzorom moji porubskí učelia. Pani učiteľka Jašková svojou láskavosťou, spolu so svojou sestrou, ktorú sme všetci Porubania nazývali „slečinka“. Ján Vaško, ktorý mi ako ideál hodný nasledovania vstúpil do hlavy astronóma Milana Štefánika a vďaka ktorému som si zvolil životnú dráhu vo vede. Kultivovaná Yvetta Kadavá, ktorá sa neskôr stala manželkou herca Františka Dibarboru a ktorá nás naučila orientovať sa nie iba na rodnú krajinu, ale na celý svet. Už ako gymnazistu učil ma hrať na husle v kabine porubskej školy Teodor Benkovič a vzbudil vo mne lásku k hudbe. A už ako vysokoškoláka ma silno ovplyvňoval cez letné prázdniny v Porube Daniel Šefčík, s ktorým sme sa po večeroch prechádzali po dedine dlho do noci a viedli rozhovory o filozofii. Asi aj zásluhou ich všetkých vyrástli z mojich spolužiakov v porubskej triede Vilmy Paškovej a Božky Piatkovej vynikajúce učiteľky; a v ich stopách kráčali obdivuhodní Mlotka a Janko Vado-vickovci, ktorých činy a dielo som vždy obdivoval.

Prof. RNDr. Ladislav Kováč, DrSc.
minister školstva, mládeže a športu SR
v r. 1989-90

• Na slávnosti boli prítomní vzácní hostia

• Vyšperkovaný galaprogram žiakov školy

Rogoźnik- Závažná Poruba, 30 czerwca 2015 r.

*Dyrektor,
nauczyciele, uczniowie i pracownicy
Szkoły Podstawowej w Závažnej Porubie*

Z okazji Jubileuszu 150-lecia Szkoły Podstawowej im. Milana Rúfusa składamy całej Społeczności Szkolnej najserdeczniejsze gratulacje.

Niech osoba wybranego przez Was Patrona, Milana Rúfusa, jednoczy Was w pracy dydaktyczno-wychowawczej, a jego przestanie będzie Wam zawsze bliskie oraz niech pomaga w codziennych wyborach.

Życzymy dalszej wytrwałości w realizacji wszelkich szkolnych zamierzeń oraz wszelkiej pomyślności dla wszystkich członków Waszej społeczności.

*Społeczność
Szkoły Podstawowej
im. ks. prof. Józefa Tischnera
w Rogoźniku*

Žilinský samosprávny kraj
Juraj Blanár
predseda

Žilina, 23. jún 2015

Vážená pani riaditeľka, ctení pedagógovia, milí žiaci,

dovoľte mi, aby som Vám čo najsrdečnejšie zablahoželal k významnému jubileu - 150. výročiu založenia Základnej školy Milana Rúfusa v Závažnej Porube. Presne 150 rokov uplynulo odvtedy, ako sa slávnostne otvorila brána Vašej školy a prví žiaci zasadli do školských lavíc. O to krajšie je dnes toto významné jubileum, keď stojíte na prahu modernizovanej vzdelávacej inštitúcie, ktorá vedie liptovskú mládež a ďalšie generácie k poznávaniu, podporuje v nich túžbu po vzdelaní a úctu k našim slovenským tradíciám.

Cením si Vaše pozvanie na slávnostný program a spoločné stretnutie. Žiaľ, moje pracovné povinnosti mi nedovoľujú zúčastniť sa slávnostnej akadémie a zotrvať s Vami v príjemných rozhovoroch. Dovoľte mi však touto cestou popriať Vám, ctení pedagógovia, aby do školských lavíc sadali žiaci, ktorých vyučovanie Vás bude tešiť a motivovať, nech sú ich výsledky zadostučinením Vašej odbornosti a prístupu. Vaším zverencom želám veľa elánu a chuti do štúdia. Nech je Základná škola Milana Rúfusa i naďalej studnicou múdrosti, porozumenia, tolerancie a ohľaduplnosti. Prajem Vám pekné oslavy.

S priateľským pozdravom

Vážená pani
Mária Boltižiarová
riaditeľka
Základná škola Milana Rúfusa
Závažná Poruba

OBEC BOHUSLAVICE

vydává

Pamětní list

*Základná škola Milana Růfusa
Závažná Poruba
při příležitosti 150. výročí*

V Bohuslavicích dne 30. 6. 2015

Pavel Dominik
Mgr. Pavel Dominik
starosta obce

Okresný úrad Žilina
Ing. Viliam Rojko
vedúci odboru školstva

Pamätný list

„Komukoľvek môžeš pomôcť, pomôž mu rád, ba i celému svetu.
Už dávno sa hovorí, že slúžiť a pomáhať sú vlastnosti vznešených ľudí.“
J. A. Komenský

Vážená pani riaditeľka,
vážení zamestnanci školy,

je mi člou a potešením pripomenúť si spolu s Vami významné výročie založenia školy.

Pri príležitosti 150. výročia založenia Vašej školy prajem jej žiakom, pedagogickým a nepedagogickým zamestnancom, aby ich škola zostala dielňou ľudskosti, v ktorej mladý človek nájde vždy toho, kto vypočuje a poradí, toho, kto vie, že rozum a láska kráčajú spolu.

Želám Vám, pani riaditeľka, i Vám, vážení zamestnanci, do ďalších rokov pevné zdravie, veľa entuziazmu a úspechov vo Vašej krásnej a náročnej práci.

Závažná Poruba 30. jún 2015

Vážená pani
Mgr. Mária Boltžiarová
Základná škola Milana Rúfusa
Závažná Poruba

V. Rojko

Chvíľa zamyslenia

V krátkosti chcem vystihnúť moje 35-ročné pôsobenie v tejto škole. Bolo to od roku 1959. Začiatky neboli ľahké. Budova bez vody, bez WC, kúrilo sa v železnej peci, učili sme na zmeny a v triede viac ako 40 žiakov.

V tomto období bol riaditeľom pán Ličko. Učili sme s pani učiteľkami: Šarafínovou, Ličkovou, Jambrichovou. Podmienky náročné, ale práca radostná. Žiaci snaživi, vnímaví, pracovali s chuťou. Rodičia školy pomáhali a prácu učiteľov si vážili.

Zmena nastala v roku 1967, keď 15. decembra bola kolaudácia rozsiahlej prístavby. Dva roky výstavby však pre kolektív spomínaných učiteľov vyžadoval veľa úsilia. Z lásky sme obetovali voľný čas aj dovolenku a denne zaistovali brigádnikov. Chuť pri plnení tejto povinnosti dávala len nádej zlepšenia podmienok vzdelávania pre ďalšie generácie. Podarilo sa to len vďaka pracovitosti a pochopeniu poslancov MNV, rodičov, študentov a všetkých zameraných občanov.

Nové priestory vytvorili pre vyučujúcich možnosti na modernizáciu vyučovacieho procesu. Pracovali sme v skupinách, vo dvojiciach a dbali na individuálny prístup k žiakom. Využívali aj audiovizuálne pomôcky. Žiaci boli vedení k tvorivosti, aktivite a samostatnému mysleniu. Vzdelanostnou úrovňou patrila škola medzi popredné v okrese.

Bohatá bola aj mimoškolská činnosť. Bola to práca v rôznych krúžkoch, príprava programov na slávnosti v obci. Krúžky zdravotný a prírodovedný získavali v okresných súťažiach roky veľmi dobré umiestnenie.

Žiaci s veľkým zánietením zbierali papier a rôzne druhy liečivých rastlín. Z výsledkov sme sa tešili, lebo pri hodnotení škôl v rámci okresu sme boli medzi najlepšími.

To všetko bolo možné dosiahnuť v úzkej spolupráci učiteľov s pani vychovávateľkami. Starostlivou prácou v ŠD napomáhali učeni a podporovali mimoškolskú činnosť.

Veľkou oporou školy bolo rodičovské združenie. Rodičia pomáhali nielen vylepšovať priestory školy, ale aj organizovať rôzne akcie: maškarný ples, lyžiarske preteky, majáles a iné.

V dobrej spolupráci s vedením obce a JRD sa podarilo plniť rôzne úlohy a uskutočniť opravy väčšieho rozmeru.

Od roku 1983 začali osobitným autobusom dochádzať k nám aj žiaci z Podbrezín. Boli roky, keď sme mali paralelné ročníky a 5 oddelení ŠD. V roku 1988/89 navštevovalo našu školu 70 žiakov.

• Muzikanti - absolventi porubskej školy

Spomínam si aj na družbu so školou v Bohuslaviciach. Roky s nimi spolupracovali športovci. K nim sa pridali aj školy – MŠ a ZŠ. Navštevovali sme sa navzájom. Stretnutia boli milé a srdečné. V čase aktívnej družby bol riaditeľom školy pán Pohánka, výborný výtvarník. S ním a s jeho manželkou si stále dopisujeme.

Okrem učenia v škole žili sme aj aktívnym spoločenským a kultúrnym životom. Pracovali v spoločenských organizáciách, spievali v ZPOZ-e aj FS Poludnica. Za túto nezištnú prácu chcem vyzdvihnúť pani učiteľku Šarafínovú a Jambrichovú. S nimi som viac ako tri desaťročia prežívala úspechy aj úskalia. Spoločne sme riešili problémy, hľadali východiská a navzájom sa podporovali. Za všetko – veľké ďakujem. Z hĺbky srdca vám želim ešte dlhé roky prežiť v zdraví a rodinnej pohode.

Myslím na všetkých pedagógov aj ostatných pracovníkov, ktorí prekročili brány školy a ozaj zodpovedne plnili svoje poslanie aj pod mojím 21-ročným vedením. Každému z nich záležalo na dobrej príprave žiakov. Tvorivou prácou sa snažili rozvíjať ich nadanie a schopnosti. Vďaka za vašu svedomitú prácu.

Teším sa z úspechov mojich žiakov. So záujmom sledujem ich uplatnenie v živote. Dosiahli vzdelanie, založili si rodiny a dokázali sa prispôsobiť novej dobe. S mnohými mám dnes priateľské vzťahy.

Hreje ma pocit šťastia, že táto nádherná dedina, plná ochotných, srdečných a zručných ľudí bola mojím celoživotným pôsobiskom aj bydliskom.

Do budúcich rokov želim všetkým pedagogickým aj ostatným pracovníkom veľa zdravia, šťastia, pracovného elánu a rozumných rozhodnutí pri neľahkom ale krásnom učiteľskom povolání. Dieťa je vnímavý tvor. Nech pod vašim láskavým vedením pochopí, že vzdelanie mu otvára bránu do života.

Našej škole prajem zapálených pedagógov, obetavých, starostlivých rodičov a triedy plné usilovných žiakov.

Milota Vadovická, riaditeľka ZŠ v r. 1970-91

Spomienky z detstva sa vraj viažu na udalosti a čas, keď sme boli ešte niekým iným

Základná škola. Náš „vstup“ do spoločenského života. Tam nás naučia základné vedomosti. Naučia nás písať, čítať, počítať, získame všeobecný rozhľad, ktorý je pre dnešný svet nevyhnutnosťou. Ako poučka z knihy.

Keď si ja mám vybaviť niečo z mojich čias na Základnej škole v Závažnej Porube – medzi prvými mi napadlo toto: domov, Rúfusove básničky a moja najlepšia kamarátka Lucka Majerčiaková. Ďalej je to krúžok šikovných rúk, literárno-dramatický a kroje, v ktorých sme vystupovali. Pamätám si, ako som sa ešte ako malá prváčka túžobne pozerala na staršie dievčatá v nádherných sukniach a tešila sa, ako aj ja raz takú budem mať. Pamätám si na to napätie pred každým jedným vystúpením, na to, ako sme sa zvykli jašiť na školskom dvore, na naháňačky, ale aj na to, ako sme sa predbiehali v zbere šípok, pomarančovej kôry, ale hlavne v zbere papiera – chodili sme s kárčkami po celej dedine, aby sme mali čo najviac kíl.

Spomínam si na svoju prvú triednu pani učiteľku Štrkolcovú, ale aj na tú, pre ktorú sme my boli prvá trieda – pani učiteľku Piovarčiovú. Dodnes mám samozrejme odložené triedne fotky z koncov jednotlivých školských rokov, vďaka ktorým sa môžem vracieť späť v čase...

V týchto dňoch škola oslavuje 150. výročie. Som rada, že aspoň na tie krátke 4 roky som aj ja mohla byť jej súčasťou. Naučila som sa popri základných vedomostiach veľa aj o priateľstve, o úcte, vedieť sa tešiť z víťazstiev, ale znášať aj prehry. Naučila som sa tiež to, ako sa uliati z telesnej výchovy, ako si nenápadne radiť so spolužiakmi počas písomky alebo predstierať chorobu, aby som nemusela ráno vstávať do školy.

Vždy som sa smiala na tom, keď mi hovorili, že „základka“ mi bude raz chýbať, no s odstupom času pripúšťam – mali ste pravdu. Čím som doma menej a viac času trávim v hlavnom meste, o to viac sa aspoň v myšli vraciam domov pod Poludnicu a spomínam na úžasné detské časy...

Áno, spomienky z detstva sa viažu na udalosti a čas, keď sme boli ešte niekým iným. Ale to, čo si pamätáme, čo si z pamäti vyberieme, to je to, kým sme dnes.

Nikola Stankovianska

Bola som žiačkou aj učiteľkou porubskej školy

Uplynuli desiatky rokov odvtedy ako som začala chodiť do našej – porubskej školy. Posledný júnový deň sa tu zišlo veľa ľudí pri príležitosti jej 150. narodenín. Pri prehliadke školy som si spolu s ostatnými zaspomínala, ako to tu bolo za našich školských čias.

Pamätám si, že v triede nás bolo veľa žiakov. Vybavuje sa mi dolná trieda (dnešná telocvičňa), kde sme sa spolu učili 2-3 ročníky. Pred čiernou tabuľou bolo pódium, (na ktorom kľachiavali neporiadníci) a tu bol aj učiteľský stôl. Pri stene bolo harmónium a v kúte pec, v ktorej sa kúrilo drevom. V triede sme boli nepreobutí. Dlážka bola čierna, natretá olejom. WC – latríny boli vonku na dvore. Cez prestávku sme sa dievčatá hrávali s malou loptičkou o stenu na výklenku budovy na dvore „škôlku“. Bolo to 10 rôznych hádzaní o stenu, kým loptička nespada. Vyhrala tá, ktorá hrala najdlhšie bez spadnutia loptičky.

V jednom z kútov na dolnej chodbe bol väčší sud z tvrdého kartónu, v ktorom bolo sušené mlieko. V tých časoch sme takéto mlieko nepoznali. Pili sme len mlieko tekuté, nadojené doma od našich kravičiek. Chuť tohto sušeného mlieka sa mi vybavuje ešte dnes, lebo idúc okolo neho som si hrudku „ukradla“.

Spomínam si na p. riaditeľa a nášho učiteľa Jána Piroha, ktorý nám rozprával, že raz príde doba, keď ľudia pôjdu na Mesiac, že len stlačíme gombík a práčka bude prať, rádio hrať Dnes je to už samozrejmosťou. Vždy, keď píšem slová pýsk a pisk mám pred očami na stene visiace obrazy v hornej triede. Nakreslili a popísali ich učitelia a na jednom bol pýsk – kozy a pisk – pišťalky (z prútia), na inom výr – sova a vír – krútnava (vo vode). Písali sme perami, ktoré mali drevenú rúčku a do nej sa zastrčilo malé kovové pierko. Namáčali sme ho do kalamárov s atramentom, ktoré boli na laviciach. Pri písaní sa pritrafli aj machule v zošitoch, ale aj na rukách. Na môj peračník som bola hrdá. Bol drevený, pekne zafarbený s obrázkom. Na jednom konci mal na strunke guľôčku, ktorá keď sa stlačila dal sa otvoriť, alebo zatvoriť. V tých časoch to nebolo bežné mať taký peračník.

Spomienky zalietajú na majáles, ktorý bol na konci školského roka a stal sa tradíciou. Deti sa stretli v škole a išli sme spoločne hore dedinou na Žiarec – nad chatou Opalisko. Za nami prišli rodičia, celé rodiny s košíkmi – s občerstvením. Každá rodina zaujala svoje miesto pod stromami v okolí. Po programe detí sme sa usadili na zem a vybalovali sa dobroty z košíkov (fašírka, uhorky, chlieb, koláče...) Všetci sme sa hostili. Ponúkli sa navzájom susedia a prízvali sa aj

učitelia. Potom bola zábava, tanec. Chlapci nechceli tancovať a radšej sa pokrýli v hore.

Zážitkov z detstva a zo školy je veľa. Aspoň na niektoré sme si zaspomínali s vrstovníčkami pri prehliadke školy. Chcela som sa takýmto spôsobom podeliť s nimi aj s vami, ktorí práve teraz čítate Porubské noviny.

Nedá mi nespomenúť pár vetami prítomnosť porubskej základnej školy.

Budova školy je vynovená – vyzerá dôstojne. Je na nej veža, v ktorej sú zvony – bola postavená ev. a v. cirkvou. Svoju históriu začala písať ako evanjelická ľudová škola – učil sa v nej aj Milan Rúfus. Od roku 2010 nesie čestné pomenovanie podľa neho. Sme hrdí na našu 150 ročnú školu i na nášho básnika.

Keď si pozeráme školu z vnútra, cítime sa príjemne, k čomu prispievajú veselé, živé farby na stenách chodieb, tried i školskom nábytku. Už nie sú čierne, ani zelené tabule, ale biele, na ktoré sa nepíše kriedami – sú bezprašné. Žiaci majú pri vyučovaní k dispozícii moderné technické pomôcky (počítače, tablety, interaktívne tabule ...). „Dýcha“ súčasnosťou.

Nikdy som nemyslela, že budem aj učiť v rodnej obci v „rodnej škole“. A stalo sa, že som tam učila 6 rokov, ako mladá, začínajúca učiteľka. Čas rýchlo letí a uvedomujeme si to aj pri stretnutiach s našimi bývalými žiakmi. Sú to príjemné, milé stretnutia rodákov našej obce pri spoločných jubileách vrstovníkov. Tešíme sa z úspechov spolu s nimi.

Na záver ďakujeme všetkým, ktorí nám pripravili túto peknú akciu. Pani učiteľky museli zvládnuť koniec školského roka, navštíviť program a zabezpečiť čo bolo treba.

Vďaka vám, p. učiteľky, tiež obecnému úradu na čele s p. starostom!

Sme radi, že naša škola slúži žiakom nielen zo Závažnej Poruby, ale aj okolia. Vychovávajú v nej nielen múdre deti, ale na rôznych obecných vystúpeniach ukazujú nám – divákovi svoju šikovnosť v kultúrnych programoch.

Takto ich vediete k sebavedomiu, tvorivosti a verejnému vystupovaniu, čo je pre život dôležité.

Do ďalších rokov vám želim veľa úspechov!

Mgr. Želmíra Staroňová, učiteľka v.v.

Lyžiari – zjazdári sa stretli na Opalisku

Jednodňové zhromaždenie lyžiarov – zjazdárov sa uskutočnilo v sobotu 19. septembra 2015 na chate Opalisko. Stretli sa tu veteráni lyžovania vo veku od štyridsať do osemdesiat rokov a viac. Na stretnutie si účastníci priniesli nemalo spomienok a množstvo fotografií dokumentujúcich zlatý vek porubského lyžovania. Spoločnými silami si uvarili guláš, porozprávali, pospomínali... Podľa Vladimíra Mudroňa (1935) najviac lyžiarov – zjazdárov zaznamenal Lyžiarsky oddiel ŠK Závažnej Poruby po Martinskej výzve v r. 1961. Oddiel v tej dobe registroval viac ako osemdesiat pretekárov, trénerov, technikov a funkcionárov. Prvým predsedom sa stal Vladimír Mlynček st. Aktivitu oddielu a úspechy zjazdárov od úrovne okresu, kraja, Slovenska, Československa i Európy zaznamenali len spomienky lyžiarov a funkcionárov. Záver vyústil do rozhodnutia: toto obdobie treba spracovať, zhromaždiť dokumentačný materiál a vydať formou knihy.

Text i foto: -dm-

Najmenší s veľkým srdiečkom

Aj tí naši najmenší z prvej triedy v Materskej škole v Závažnej Porube v piatok 26.6.2015 vyčarili ne jeden úsmev na tvárach našich starkých v DSS a ukázali aké veľké srdiečko majú.

Ako sa na návštevu patrí, neprišli s prázdnyimi rukami – doniesli zdravé bylinky na čajík, symbolickú papierovú kyticu a vlastnoručne povykrajované medovníčky, ktoré nám ochotné tety kuchárky z našej školskej jedálne upiekli.

A za pekný program v podobe tancov i spevov mali pripravenú aj sladkú a zdravú odmenu od kolektívu DSS.

Ďakujeme a tešíme sa na ďalšiu návštevu...

-ah-

Predišli nás do večnosti

*Tíško žila, tíško odišla,
skromná vo svojom
živote,
veľká vo svojej láske a
dobrote.*

V hlbokom zármutku oznamujeme všetkým príbuzným, priateľom a známym, že nás dňa 12. júna 2015 v 88. roku svojho života opustila naša drahá mama, stará mama, prastará mama, švagriná

Mária Niňajová, rod. Dudová

Posledná rozlúčka s našou drahou zosnulou bola v nedeľu 14. júna 2015 o 14. hodine v Dome smútku v Závažnej Porube. Celá smútiaca rodina ďakuje za všetky prejavy sústrasti, kvety i účasť na poslednej rozlúčke.

+ + +

*Lúčim sa s Tebou rodina,
aj s Vami, priatelia moji,
prišla už moja hodina,
spomienka nech nás na-
vždy spojí.*

V hlbokom zármutku oznamujeme všetkým príbuzným, priateľom a známym, že nás dňa 28. júna 2015 v nedožitom 80. roku života opustil náš drahý manžel, otec, starý a prastarý otec, brat, švagor, krstný otec, strýko a ujo

Pavel Šarafín

So zármutkom v srdci, ale s nádejou na stretnutie vo večnosti, sme sa s naším drahým zosnulým rozlúčili 30. júna 2015 o 15. hodine v Dome smútku v Závažnej Porube. Celá smútiaca rodina ďakuje všetkým príbuzným, priateľom a známym za osobnú účasť, kvetinové dary a prejavy sústrasti pri poslednej rozlúčke.

+ + +

*Neplačte, že som odišla,
ten klud a mier mi prajte,
len v srdci večnú pamiat-
ku si na mňa zachovajte.*

V hlbokom zármutku oznamujeme, že nás dňa 1. júla 2015 v nedožitom 72. roku života opustila naša drahá mama, stará mama, sestra, dcéra, krstná mama a teta

Elena Dudová, rod. Krivošová

Posledná rozlúčka s našou drahou zosnulou bola v sobotu 4. júla 2015 o 14. hodine v Dome smútku v Závažnej Porube. Syn Vladko s rodinou, dcéra Janka a vnučka Elinka, mama Mária a ostatná smútiaca rodina vyjadrujú slová poďakovania za všetky prejavy sústrasti, kvetinové dary i účasť na poslednej rozlúčke.

*Lúčim sa s Vami,
moji milí,
ruky stisk už Vám
nemôžem dať.
Srdce mi dotĺklo,
odišli sily,
lúčim sa s každým,
kto ma mal rád.*

V hlbokom zármutku oznamujeme, že nás dňa 9. júla 2015 v nedožitom 60. roku svojho života opustil náš drahý otec, starý otec, brat, strýko a krstný otec

Ivan Bukas

Posledná rozlúčka bola v sobotu 11. júla 2015 o 12.30 hodine v Dome smútku v Liptovskom Mikuláši. Celá smútiaca rodina.

+ + +

*Svoje som si odžil,
na života poli.
Neplačte by prosil,
už ma nič nebolí.
Mňa už nehladajte
medzi živými,
dobré mi len prajte,
medzi mŕtvymi.*

V hlbokom zármutku oznamujeme, že nás dňa 5. augusta 2015 v 82. roku svojho života opustil náš drahý manžel, otec, starý otec, brat, švagor, kamarát

Ladislav Medla

Posledná rozlúčka s naším drahým zosnulým bola v sobotu 8. augusta 2015 o 15. 00 hodine v Dome smútku v Závažnej Porube.

Manželka Elena, syn Marian, dcéra Jana s rodinou, sestra Anna s rodinou a ostatná smútiaca rodina vyslovujú slová poďakovania za všetky kondolencie, kvetinové dary i účasť na poslednej rozlúčke.

+ + +

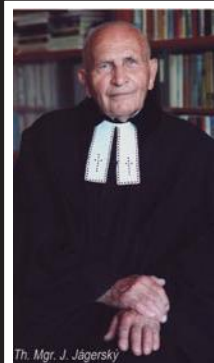

*Všetko sa pomínie,
len stopy Tvojej
statočnej práce,
lásky a obetavosti
navždy ostanú...
Budeš žiť v spomienkach
tých, ktorí Ťa mali radi.*

V hlbokom zármutku oznamujeme, že nás dňa 27. augusta 2015 v 87. roku života opustila naša drahá teta

Emília Brósková

Posledná rozlúčka s našou drahou zosnulou bola v sobotu 29. augusta 2015 o 15. 00 hodine v Dome smútku v Závažnej Porube. Smútiaca rodina vyslovuje slová poďakovania za všetky prejavy sústrasti, kvetinové dary i účasť na poslednej rozlúčke.

*Bože, učil si ma
od mojej mladosti,
a dosiaľ hlásam
Tvoje divné skutky.
Ani do staroby
a šedín neopúšťaj
ma, Bože, kým
nezvestujem Tvoje
rameno všetkým
budúcim
pokoleniam.
Žalm/1:1/ - 18*

Th. Mgr. J. Jágerský

S nádejou života a vzkriesenia si Pán života a smrti k sebe povolal v sobotu 13. júna 2015 **Th. Mgr. Jána Jágerského**, evanjelického farára na Slovensku vo veku 94 rokov. Pohrebná rozlúčka sa konala v ev. chráme Božom Sv. Trojice v Prešove dňa 17. júna 2015. Kázňou Božieho slova poslužil Slavomír Sabol, biskup VD Ev. cirkvi na Slovensku. Za CZ ECAV v Závažnej Porube a našu obec, kde pôsobil ako kňaz 38 rokov, sa rozlúčil pán farár Vladimír Pavlík. Smútočnej rozlúčky sa zúčastnila aj mnohočlenná delegácia zo Závažnej Poruby.

• V chráme Svätej Trojice v Prešove

• Delegácia Závažnej Poruby

• Biskup Východného dištriktu Ev. cirkvi na Slovensku Slavomír Sabol

Neobjavený turistický raj ukrytý na konci sveta

Nie je to tak dávno, čo sme na tomto mieste spomínali Veľkonočný ostrov ako najizolovanejšie obývané miesto na našej planéte. Ak by sme sa odtiaľ vybrali viac ako 6000 kilometrov na severo-západ a nezastavili by nás ani podmanivé Tahity či Cookove ostrovy, dostali by sme sa na ostrov Samoa. Nezvyčajné miesto, ktoré na mape vyzerá ako malá nenápadná bodka obklopená vodami najväčšieho svetového oceánu. Vedeli ste ale, že Samoa je ostrov, ktorý ako prvý na svete každý deň privíta východ slnka? Dnes áno, ale nebolo to vždy tak.

• Miestni chlapci si po skončení školy krátia chvíle chytaním rýb a rôznymi inými hrami (autor vpravo)

Naša cesta na Samou začala na letisku v Aucklande na Novom Zélande. Vybrali sme si ju za cieľ vďaka odporúčaniu nášho austrálskeho kamaráta, ktorý o Samoe rozprával tak pútavo, že túžba vidieť ju na vlastné oči zvíťazila. Tvrdil nám, že je to jeden z mála ostrovov v Pacifiku, ktorý zatiaľ masovo nevyhľadávajú turisti. A to nielen kvôli vzdialenosti a časovému posunu tohto nevelkého ostrova od civilizácie, ale aj kvôli obmedzenému leteckému spojeniu s okolitým svetom. Samoa pozostáva z 13 neuveriteľne nádherných tropických ostrovov, ktoré sú výsledkom bohatej vulkanickej činnosti. Osem z týchto ostrovov tvorí nezávislý štát Samoa (lokálne nazvaný Malo Sa'oloto Tuto'atasi o Sāmoa) a päť z nich patrí politicky pod správu USA s názvom Americká Samoa. Nás pochopiteľne zaujala tá prvá neamerická Samoa, ktorú v roku 1500 pred našim letopočtom osídlili bojové kmene Lapita pochádzajúce zo susedných ostrovov Fiji a Tonga. Napriek bohatej kolonizačnej histórii, v ktorej svoju úlohu zohralo aj Nemecko, Británia a Nový Zéland, je dnes Samoa nezávislým štátom v strede Pacifiku. Nemá žiadnu armádu, minimálny počet policajtov

• Námestie v hlavnom meste Apia s dominantnou bielo-žltou hodinovou vežou, ktorá ako prvá na svete víta nový deň

a napriek tomu sa tu ľudia cítia podľa ich vlastných slov bezpečne ako nikdy predtým. Samoa má okrem piatich menších dva hlavné ostrovy, kde žije takmer celá populácia tohto štátu. Prvý Upolu s hlavným mestom Apia a menej rozvinutý, ale zato veľmi pestrý a na prvý pohľad podmanivý ostrov Savaii.

Ak chcete spoznať ako chutí cestovanie v čase, na svete nenájdete lepšie miesto ako Samoa

Celé dobrodružstvo začíname na letisku v Apii. Po prilete nesmie v tomto kúte sveta chýbať klasické úprimné privítanie pri tradičnej veselej muzike so spevom a kvetinové vence pre každého z nás. Usmiate tváre muzikantov doslova do všetkých vlievajú energiu. Stretávame sa tu s našimi dvoma lokálnymi sprievodcami. Nie veľmi komunikatívny šofér Bruce a večne usmiaty sprievodca Sunny, ktorý je presný opak šoféra. Títo dvaja páni budú niekoľko dní našimi sprievodcami po „Penina ole Pasefika“ alebo po perle Pacifiku ako miestni vznešene nazývajú svoje ostrovy. Prvé naše kroky vedú do hlavného mesta, ktoré je tak ako všetko na ostrove veľmi blízko letiska. Apia je mesto čo sa týka počtu obyvateľov veľmi podobná Liptovskému Mikulášu. Iné je to už s jeho architektúrou. Popri tradičných nízkych stavbách Apii dominuje moderná budova národnej banky a miestneho parlamentu. Viac ako miestna architektúra ma ale viac prekvapuje obrovské množstvo ihrísk v rôznej kvalite, kde sa mládež naháňa za loptou, hrá obľúbené rugby alebo rovnako populárny kriket.

Pomedzi všadeprítomných potulujúcich psov, ktoré sú v Pacifiku súčasťou života sa dostávame na malé námestie s bielo-žltou vežou s veľkými hodinami. Samoa je totiž štát, ktorý ako prvý na svete každodenne víta príchod nového dňa. Nebolo to ale tak dávno keď tento ostrov patrilo medzi posledné štáty, ktoré sa prebúdzali do nového dňa. Keďže tento fakt im ale znemožňoval obchodovať s Austráliou a Novým Zélandom, ktoré stáli na opačnej strane dátumovej hranice, rozhodli sa, že od 29. decembra 2011 bude všetko inak a preskočili celý jeden deň.

• Ubytovanie na Samoe je veľmi jednoduché, ale vzhľadom na tropickú klímu účelné

Pre turistov sa tak stalo veľkou atrakciou cestovanie na prilehlé ostrovy Americkej Samoa, ktorá teraz leží za dátumovou hranicou a teda počas plavby medzi týmito dvoma ostrovmi zažijete ten istý deň rovnako dvakrát. Nevýhoda na druhej strane je, že pri ceste späť o celý deň prídete.

Nekonečná pohostinnosť miestnych obyvateľov prekonáva všetky naše očakávania

Pravda ale je, že čas na Samoe beží veľmi pomaly. A nikto sa ani nikde nepochyľne. Väčšina obyvateľov pracuje na kokosových farmách a tí šťastnejší majú svoje vlastné „dovolenkové“ rezorty. Jednou z nich bola aj pani Faá, postavou typická Samoanka s kvetom vo vlasoch, večne usmiata dcéra náčelníka dedinky Lalomanu v najvýchodnejšej časti ostrova Upolu. Jednoduché priedušné domčeky z

• Tradičné pacifické tance doprevádzané ohňovou show nájdete v tejto časti sveta na každom ostrove

palmového dreva nazývané Fale, banány priamo zo stromu, široká pláž, malé prasiatka behajúce pomedzi domčeky, množstvo zelene a otvorené srdce Faá robili toto miesto naozaj nezabudnuteľným. A všetko to ešte umocnilo tradičné večerné pohostenie v polynézskom štýle spoločne s tancami, spevom a vzrušujúcou ohňovou show, ktorá je neoddeliteľnou súčasťou polynézskej kultúry. Pri spoločnej večeri sa snažíme našim milým hosťom vysvetliť kde je Slovensko, ako žijeme my u nás a čo je naše tradičné jedlo. Všetko sa pre nich zdá byť nepochopiteľné. Rovnako ako my žasneme nad ich zvykmi a nekonečnou pohostinnosťou, ktorú nám v strede Tichého oceánu títo milí usmiati ľudia poskytujú. A zároveň nás utvrdzujú v pravde, že skutočné bohatstvo nie je v materiálnych veciach, ale v ľuďoch, ich zvykoch, jednoduchom živote a priateľstve.

Kokosové farmy, ananásové polia, tradičné tetovanie a rezidencia svetoznámeho autora

Na druhý deň sa s našimi dvoma sprievodcami vyberáme k Papapapaitai Falls. Tento 100 metrov vysoký vodopád, patrí medzi hlavné atrakcie na ostrove Upolu. Zaujímavosťou je, že kokosové a ananásové farmy, ktoré sú v jeho okolí sú zavlažované práve vodou z tohto vodopádu. Prvýkrát v živote tu vidím vyrastať zo zeme ananás a priznám sa som trochu v šoku keďže doteraz som mal predstavu, že toto ovocie rastie na strome. A rovnako ma prekvapuje školenie nášho sprievodcu Sunnyho ako čo najšikovnejšie zbaviť vláknitého obalu kokosový orech a

• Kostol z koloniálnych čias na ceste z Apie do dedinky Lalomanu

dostať sa veľmi jednoducho až k jeho dužine. Vyzerá to veľmi jednoducho, ale pri mojom pokuse zopakovať jeho postup sa ukázalo, že je to všetko úplne inak. Kokosové orechy a produkty z nich sú hlavným obchodným vývozným artiklom na Samoe, preto niet divu, že miestni ľudia vedia o nich doslova všetko. A rovnako ako kokos a jeho spracovanie patria k tejto krajine, jej súčasťou je aj tetovanie. Samoa je poslednou krajinou Pacifiku kde má táto tradícia stále veľmi silné korene. Sunny vysvetľuje, že každý dospelávajúci chlapec musí týmto utrpením prejsť, aby dokázal, že z neho bude nebojácny muž. Tetovanie sa posúva z otca na syna v časti od pásu ku kolenám. Mnohokrát sa stáva, že pre tetovanie sa rozhodnú aj ženy, tie však volia omnoho jemnejšie motívy a hlavne menej bolestivú techniku ako muži. Pri tetovaní všetci veria, že dodá telu silu, odhodlanie a bude nositeľa ochraňovať pred zlými démonmi. Pre nás turistov trochu netradičná skúsenosť, ale podľa slov nášho sprievodcu ide o sku-

• Jednoduché ubytovanie pre turistov vo Fale – tradičnom samoiskom domčeku pri oceáne

• Moderná architektúra v pestrých farbách – kostol na ostrove Upolu

točne dôležitú súčasť miestnych zvykov a ukazuje tetovanie, ktoré má on sám.

Na ceste po ostrove Upolu mímame pri dedinke Vailima veľmi upravenú rezidenciu, ktorá vyzerá ako keby ani nebola z tejto časti sveta. Môj záujem zvíťazil a dozvedám sa, že ide o pôvodný dom spisovateľa Roberta Luisa Stevensona z roku 1892, známeho britského spisovateľa. Autora diel ako *Ostrov Pokladov* alebo *Dr. Jackyll Mr. Hyde*. Naozaj jedinečná stavba, ktorá dnes slúži ako múzeum autora a prináša veľmi detailný prehľad o jeho živote a dielach. O tom, že Stevenson miloval Samou hovorí aj fakt, že na vrchole hory Mt. Vanea s výhľadom na Apiu tu

• Plážový rezort Vaalouua pripravený privítať turistov, ktorí zatiaľ Samou neobjavili

našiel aj miesto svojho posledného odpocinku spoločne so svojou manželkou.

Šťastný život ľudí bez mobilov a aut v úzkom spojení s prírodou nájdete na ostrove Savaii

Po troch dňoch strávených na ostrove Upolu sa lúčime s našimi sprievodcami Sunny a Bruceom a žiaľ lúčim sa aj s mojím spolucestujúcim, ktorý sa kvôli zhoršujúcemu zdravotnému stavu musí vrátiť komplikovanou cestou späť do Sydney. Zostávam na ostrove sám ale, láka ma menej navštevovaný ostrov Savaii. Presviedčam miestneho prevozníka, aby ma odviezol do Salelologa, čo je maličká usadlosť na východnom pobreží Savaii. Po 40 minútach sa ocitám v úplne inom svete. Ostrov má len jednu cestu po svojom obvode a nie sú tu takmer žiadne autá. Miestni u ktorých som našiel ubytovanie mi hovoria, že na ostrove sú iba tri autá a z toho dve pokazené. Ako-

by sa tu zastavil život. Elektriku má len niekoľko domov na ostrove, všade je kľud a počuť iba zvuk oceánu. Žiadne mobily, žiadny internet, žiadna televízia, žiadne obchody. Oproti Upolu totálna zmena. Ostrov bez jedného turistu. O to viac ma prekvapuje šikovnosť miestneho staršieho obyvateľa, ktorý mi ponúka nevšedný zážitok len za 5 Tala – čo je lokálna mena v prepočte asi 2 EUR. Vedie ma na okraj útesu k diere, cez ktorú počas prílivu vystrekuje pravidelne voda. Ne- sieme 10 veľkých kokosov a ja netuším o aké číslo tu ide. Muž postupne hádže kokosy do tejto diery a voda ich v plnej sile vystreľuje z diery do asi 15 metrovej výšky. V tom momente mám pocit, že náš novoročný ohňostroj je len slabá náhrada tejto miestnej zábavy. A nie je to iba strieľajúca diera, ktorá je na Savaii zaujímavá. Vďaka vysokej čistote vody je tu možné nájsť i úchvatné korytnačky gigantických rozmerov, s ktorými sa dá samozrejme za 5 Tala aj zaplávať alebo sa poprechádzať v korunách stromov pralesa špeciálnou spevnenou lianovou cestou. Vidno, že ľudia tu žijú úplne inak ako na Upolu a sám sa čudujem ako šťastne. Doslova na konci sveta. Na ostrov príde len veľmi málo turistov a ak sem nejaký zabľúdi tak ako ja, odchádza plný neuveriteľných zážitkov. Mňa osobne prekvapuje aj veľký záujem malých detí, ktoré sa mnohé túžia dotknúť bieleho návštevníka aspoň krátko za ruku. Európska „exotika“ je tu v priamom prenose a deti sa vždy veľmi tešia so stretnutia s človekom, ktorý vyzerá úplne inak ako oni.

• Jedno z mnohých čarovných miest na ostrove Savaii kde sa akoby zastavil čas, zátoka Virgin Cove

Naša cesta na Samou ubehla ako voda. V prvej fáze bola možno len zvedavosťou, malým pokusom pozrieť sa na život a zvyky ľudí v strede Pacifiku. Po niekoľkých dňoch som si ale uvedomil, že i život v tejto odľahlej časti našej planéty prináša napriek svojej jednoduchosti radosť a veľké množstvo pozitívnej energie. Tej miestni ľudia majú na rozdávanie. A ak by niekto mal pocit, že mu u nás na Slovensku chýba práve táto pozitívna energia, ostrovy a ľudia Tichého oceánu ju určite dokážu naplno rozdávať každému.

Mgr. Michal Staroň

Náš otec bol murár

Detstvo, spomienky, nostalgiu. To všetko vo mne vyvolal článok Hanky Jurečkovej, rod. Mlynčekovej v Porubských novinách pod názvom *Môj otec pekár*. Ich uličku som dôverne poznala, vôňu rožkov a doma zarobeného a u Mlynčekov upečeného chleba cítim aj teraz. Verím, že Hankine spomienky na svojho otca vyvolali podobné emócie u nejedného z vás. S vďakou za jej myšlienku a s úctou na svojho otca prijímam jej výzvu a preberám rozbehnutú štafetu.

Učen dostával plat primeraný usilovnosti

V ľudovej škole v Závažnej Porube sa u nášho otca prejavovali sklony ku kresleniu, chcel byť maliarom. Rodičia však rozhodli, že pôjde za murára. Podľa učňovskej zmluvy do učenia nastúpil 25. júla 1935 a končil 24. júla 1939. V kolónke stavitel' je pečiatka Hlavaj, Palkovič, Uličný, úradne oprávnení stavitelia, Turčiansky Svätý Martin. V zmluve okrem iného čítam: „Učen bude dostávať hodinový plat, primeraný usilovnosti, z ktorého sa bude sám vydržiavať.“ Jeho prvá úloha bola „hasenie vápna“. Usilovne ju zvládol. Vôňa vápna ho od toho dňa sprevádzala celým životom.

Po vyučení za murára

Po vyučení robil jedno leto v Ľubeli, potom pracoval u Baťu vo Svite. Tam bol veľmi spokojný, výplatu mal každý týždeň. Po vojne, po krátkom murárčení na východe, sa vrátil na Liptov stavať vojnu zničené mosty. Most v Palúdzke, most do Ilanova, most v Liptovskom Hrádku a Kráľovej Leho-

V roku 1949 začal stavať dom pre svoju rodinu na nižšom konci dediny, na Políku. Z jeho rozprávania viem, že mal jednu výplatu a dve ruky. Viem, že z vykopaného „túfa“ s mamou „bili“ kvadry, so starým ocom navozili na koni štrk z Váhu. Dom stavali bez akýchkoľvek mechanizmov. Na jeseň roku 1950 sa do „svojho“ s mamou a bratom nasťahovali. Cez zimu vyrobil do kuchyne kredenc, stôl, stoličky. O dva roky som sa v prednej izbe narodila ja.

Pracovná vernosť

V roku 1953 začal pracovať v Okresnom stavebnom podniku v Liptovskom Mikuláši, kde pracoval do svojho odchodu do dôchodku. V podnikových novinách Liptovský stavbár z roku 1990 pod názvom *Starý, ale jarý*, píš o našom otcovi: „Dobrý chýr o kvalite jeho prác prekročil hranice podniku a nie je preto div, že niektorí investori vyslovene žiadajú, aby objednané práce vykonával práve Peter Staroň. Výsledky jeho práce sú roztrúsené po celom okrese, či je to budova pohostinstva v Korytnici, alebo chata OSP v Žiari, alebo obchod v Závažnej Porube. Ukážkou jeho zručnosti je aj mramorová dlažba v jedálni Kožiarskych

závodov 01 v Liptovskom Mikuláši. Spolu s inými spolupracovníkmi sa podieľal na prestavbe a prístavbe Domova mládeže na Hurbanovej ulici a rekreačných zariadení pre VUSST Piešťany a ObNV Bratislava v Závažnej Porube.“ Za svoju prácu bol otec niekoľkokrát ocenený. Naposledy za pracovnú vernosť. Podotýkam, že v roku 1990 mal otec sedemdesiatjeden rokov! V OSP pracoval do svojich sedemdesiatich dvoch rokov. My, deti, sme sa najviac tešili na jeden deň v mesiaci, scenár ktorého sa opakoval dvanásťkrát v roku, na deň výplaty. Vtedy otec vošiel bez slova do kuchyne, s potmehútskym úsmevom na tvári otvoril aktovku, vybral z nej cukríky a delil ich na stole na štyri kôpkky. Učil nás aj s málom sa podeliť.

Prichádzal, až keď sa stmievalo

Rodičia nás od malička viedli k pracovitosti. Keď sme s bratom videli cez kuchynský obloek prichádzať otca, automaticky sme stišovali rádio a „chytali sa roboty“. Otec sa po príchode z práce najedol a potom sa na polhodinku „vyvalil“ na „diván“. Tvár si prikryl „Pravdou“, aby ho neotravovali muchy. Oddýchnutý vstal, zobral ošúchanú tašku s murárskym riadom a šiel na „fušku“. Prichádzal až keď sa stmievalo. Jeho súputníkmi v robote aj na „fuškách“ boli Matej Ilanovský – Šauko a Vlado Lešťan – Bátorvie. Ich dopravným prostriedkom bol väčšiu časť roka bicykel. V tejto zostave vedení palierom Michalom Beťkom, za riaditeľovania Milotky Vadovickej, začali v januári roku 1967 pracovať na prístavbe školy v Závažnej Porube, ktorej prípravné práce začali v roku 1965. V decembri 1967 bola prístavba školy skolaudovaná.

Otcov murársky rukopis sa zachoval

Otcov murársky rukopis dodnes vidím v neobnovených fasádach mnohých porubských domov, v „cókľach z kabrinčov a zo skália“. Čo sa len s partiou ňaťahali a následne naškrabali „brizolitu“! Jeho precízna robota obkladača bola dobre známa. Dlaždičky či obkladačky museli byť večer namočené, pamätám sa, ako klieštikami vyštikoval na obkladačkách otvory na batérie, ako fugy museli byť čo najmenšie a všetky rovnaké, ako ich zatieral maltou a potom nám dovolil handrou obkladačky

vyleštiť. Mal jediný mechanizmus – mašinku na prerezanie dlaždice, ktorú si k nám chodili požičovať aj iní majstri. Deti murárov mali robotu cez prázdniny zabezpečenú. Chodili sme si zarabať k nim na stavby. Moje spomienky sa viažu najmä na leto strávené na stavbe „Zväzarmu“ v Liptovskom Mikuláši. Dievčatá čistili okná od malty, chlapci robili murárom „sichtu.“ Učili nás robiť a tým vedieť si vážiť zarobenú korunku.

Umelecké sklony

Nesmiem zabudnúť na otcove umelecké sklony. Svedčí o nich miniatúra hradu v našej predzáhradke, veterné mlyny v dvoch záhradkách v Porube a niekoľko krbov v interiéri, ale aj záhradách rodinných domov. V roku 1995, na požiadanie vtedajšieho starostu Jaroslava Jurečku, reštauroval pamätnú tabuľu nájdenú vo veži školy. Tabuľa bola vytvorená v roku 1865 z pieskovcového kameňa. Poškodenú polovicu najskôr otec dorobil a potom podľa predlohy doplnil chýbajúci nápis. Tabuľa je umiestnená v budove Základnej školy Milana Rúfusa. Keď mal sedemdesiatšedem rokov, prebudilo sa v ňom kolárske remeslo svojho otca. Iná, tiež veľmi tvorivá kapitola jeho života.

„No, ako im nepôjdem...“

Náš otec ani na dôchodku nevedel oddychovať. Stále bolo treba niekomu pomôcť. Opraviť komín, prílepiť pár dlaždičiek, vymúrať priečku. „No, ako im nepôjdem...“ Túto vetu som veru často počula z jeho úst. Všetko si precízne zapisoval do notesa: komu bol robiť, akú robotu, koľko hodín. Hrdý bol najmä na dom, ktorý postavil na vyššom konci dediny svojmu synovi a jeho rodine. My sme boli a aj dnes sme hrdí na svojho otca. Spolu s mamou nás učili pracovitosti, skromnosti, odvahe pomáhať iným. Sme im zato nesmierne vďační.

Zachovajme tradíciu porubských murárov

V knihe *Závažná Poruba*, história obce som sa dočítala, že v roku 1951 bolo v Porube zaznamenaných 242 murárov! Dnes sa dajú spočítať na prstoch jednej ruky, možno obidvoch. Tradícia murárskeho remesla fyzicky zaniká, uchovajme si ju aspoň v spomienkach. V spomienkach na svojich pracovitých otcov aj starých otcov.

Katarína Devečková, rod. Staroňová
foto: archív

Krásny príklad statočného života

• Anna Šetková, r. Niňajová (1925) sa podpisala do pamätnej knihy

Anna Šetková, r. Niňajová je najstaršia z troch súrodencov. Narodila sa v roku 1925, brat Tomáš Miroslav 1930 a sestra Marta o dva roky neskôr. Všetci dobre vieme, že po celý život šla šaty ako dámska krajčírka. Jej zručnosť a dobrý vkus boli známe ďaleko od Závažnej Poruby. A tak nečudo, že zákazky pribúdali a ona často veci doťahovala po nociach. V manželstve vychovali dve deti: dcéru Elenú a syna Jána. 8. júla 2015 oslávila spolu s najbližšou rodinou vzácné životné jubileum. Ako prví gratulanti prišli s podákováním za prácu pre obec a domáci cirkevný zbor starosta Pavel Beťko, pán farár Vladimír Pavlík a presbyteri. Pripomenuli, že Závažná Poruba vlastní dve zvláštnosti, ktoré nemožno obísť. Veža zvonice tvorí súčasť stavby školy a na zvonoch zvoní najstaršia zvonárka, možno aj na celom svete.

• Zlava V. Pavlík, ev. farár, A. Šetková, Pavel Beťko, starosta

Zvoniť začala v roku 1984 a nepretržite sa tejto práci i povinnosti venuje tridsaťjeden rokov. „Poviem pravdu. Zvoním rada, lebo rozumiem posolstvu zvonov. Vlastne zvonením oslovujem všetkých ľudí a som rada, keď mi rozumejú. Pokiaľ budem vládvať, zvoniť neprestanem. Ale už priúčam dcéru i vnučku, aby zvonárčenie zostalo v našej rodine. Veď je to služba ľuďom i Pánu Bohu,“ vyznala sa zo svojho vzťahu k tejto úlohe. A tak, keď sa ohlásia porubské zvony predstavte si, že zvoní tri srdcia. Dve vo zvonoch a jedno zvonárkino. Naša jubilanťka sa pri významnom životnom jubileu za prítomnosti súrodencov, detí, vnúčat a celej rodiny zapísala do Pamätnej knihy Závažnej Poruby.

Sme tu s vami a pre vás

Otec našej jubilanťky bol chýrny porubský hudobník. Hrával na base. Dobre poznal noty a bol oporou porubskej kapely Pod úvozom. Vydala sa v roku 1946 za Vladimíra Kováča. Manžel dlhšiu dobu zastával úrad predsedu mesta Martin. Tu žili spolu s rodinou sedemnást rokov a tu našla aj pracovné uplatnenie. V manželstve vychovali troch synov. Žiaľ, prežila to, čo každú matku najviac zarmúti a zroní. Najskôr do večnosti vyprevadila svojho manžela, neskôr obdivoch starších synov. Jeseň života prežíva v príkladnej starostlivosti a opatere najmladšieho Miroslava. Veľmi nás potešilo, keď pri našej gratulácii sme stretli jej priateľky, s ktorými pracovala v Martine. Spomínalo sa na mladé roky, na prácu, ktorej rozumela a príhody, ktoré sa zabudnúť nedajú. Žiť je krásna vec a sú to skutočne vzácné chvíle, keď príde človek za človekom so želaním všetkého dobrého.

V Závažnej Porube pôsobila ako predsedníčka Zboru pre občianske záležitosti a angažovala sa aj v Červenom kríži. Pri vzácnom sviatku predstúpil pred jubilanťku starosta Pavel Beťko s podákováním za celoživotnú prácu, vzájomnú úctu a príkladnú starostlivosť o svojich blízkych, susedov, či priateľov. „Život neprináša len šťastné chvíle, ale i také momenty, ktoré nás hlboko zasiahnu. Ale ako vidíte je v silách človeka tieto okamihy prekonať,“ povedala pri našej návšteve. „Pani Kováčová! Budte ešte dlho medzi nami. Láska, pozornosť najbližších a dobré slovo nech sa stanú hrejivým liekom aj na tie najbolestivejšie rany. Vážime si vašu životnú múdrosť, cenné rady,“ povedal starosta Beťko.

• Mária Kováčová s priateľkami z Martina

Človek nemôže ísť proti osudu

• Zlava: Mgr. Andrea Hodžová, riaditeľka DSS a ZPS, Anna Beťková (1925), Ing. P. Beťko, starosta

Peter Beťko sa narodil v roku 1920. Manželka Anna o päť rokov neskôr. Určite netreba kalkulačku, aby sme vyrátali k akému vzácnemu jubileu to dotiahli v tomto roku. Keď pred šiestimi rokmi oslávili títo manželia diamantovú svadbu mali veľkú radosť. Tešili sa dobrému zdraviu a daru dlhého života

Roky však pribudli, sily i zdravie ich postupne opúšťajú. Zdravotný stav pani Beťkovej si vyžaduje dvadsaťštyrihodinovú pozornosť. Žije preto v Domove sociálnych služieb v Závažnej Porube. Pán Beťko býva doma a nažíva v starostlivosti svojich synov. Zobrali sa v roku 1949. Sobášil pán farár Ján Jágerský. Dnes predstavujú najstarší manželský pár v Závažnej Porube. Určite im patrí naša pozornosť a primeraná úcta.

Spoločný život týchto manželov nebol vždy naplnený radosťou. Nečakane prišli choroby. Najskôr ochorel manžel a potreboval pomoc. Neskôr ochorela manželka a zas potrebovala opateru.

Takto si to vlastne nielen vymenili, ale aj preverili svoje charaktery. V manželstve vychovali dvoch synov. Janko a Lacko si založili svoje rodiny a starých rodičov už navštevujú vnúčatá Janko, Lenka a Peter. Opatrujú si aj obrázky pravnúčat Martina a Lenky. „Tu pokračuje náš život, vidíme, že sme nežili zbytočne a veľmi nás teší, že mladí sa znášajú a pekne žijú,“ vysvetlila pri našej návšteve jubilanťka slabnúcim hlasom. „Prajeme vám zdravie. Nech je jeseň vášho života osvetlená láskou a pozornosťou najbližších,“ oslovil oslávenkyňu starosta Pavel Beťko.

Potom sa pamätná kniha stala vzácnejšou, lebo ju obohatil podpis Anny Beťkovej (1925), rodenej Kováčovej. -dm-

Jánošíka tromfli árie

„Hip hop ma nenadchol,“ usmieva sa Erik Macko (19), náš jediný študent operného spevu, ktorý žije v detskom domove.

Pred pár rokmi bol beŕár, ktorému nikto nevestil sľubnú budúcnosť. Nechcelo sa mu učiť a tak škaredými rečami zakrýval svoju krehkú dušu. V obci, kde žil v nie príliš lákavom sociálnom prostredí, sa o neho neraz báli, no šikovný mladík dnes všetko popiera. „Viete, čo je zaujímavé? Ja si na nič zlé v mojom detstve nespomínam. Kým žili starí rodičia, nemal som sa na čo sťažovať. Žiaľ, keď zomreli, mama ochorela. Museli ju operovať a o mňa a mladšieho brata sa už nevedela postarať,“ hovorí Erik Macko.

Situácia v jeho rodine sa ale zhoršila natoľko, že obaja súrodenci skončili ešte na základnej škole v detskom domove. Na zásah ľudí, ktorým na chlapcoch záležalo, sa však nedostali do stovky kilo-

• *Herec a muzikálový spevák Ján Slezák vymyslel súťaž Folklorstar, ktorú Erik vyhral. Za odmenu dal víťazom lístky na muzikál Na skle maľované, v ktorom hrá Jánošíka. Spolu si zaspievali v Modrom z neba.*

metrov vzdialeného zariadenia, ale do neďalekého mesta. „Bol som len osem kilometrov od rodičov a kamarátov, ku ktorým som mohol kedykoľvek zájsť. No zrazu som mal aj pravidelnú stravu, aj čas na učenie,“ priznáva sa Erik, ktorý od malička rád spieval. Jeho talent si na školskom večierku všimla vedúca detského súboru Ďumbier Ľudmila Štrkolcová. Oslovila ho a skromný chlapec sa na dlhý čas stal súčasťou liptovskej folklórnej družiny, s ktorou prešiel kus sveta.

Duel s Jankom Slezákom

Erik tancoval, spieval a aj pre pohnutý osud sa stal miláčikom publika. Hoci nemal školený hlas, vyhrával rôzne súťaže. Jeho snom však ostával duet s Jankom

Slezákom, hercom a spevákom s ktorým sa poznal z detských táborov. Erik si s ním po prvý raz zaspieval pieseň z muzikálu na Skle maľované v televíznej relácii o snívaní v roku dvetisíc deväť. Obaja vtedy vyzerali ako Jánošíci. „Mali sme valašky a zapletané vrkoče. Ja vlastné, Janko umelé,“ zaspomína si Erik. Už vtedy bol rozhodnutý, že amatérsky spev mu nestačí. Vďaka prajnému okoliu sa bezplatne učil hudobnú teóriu, školil si hlas, spoznával noty. Páčil sa mu folklór i muzikál, no napokon si vybral konzervatórium v Žiline.

Ako jediný chalan z detského domova študoval na Považí štyri roky operný spev. Teraz, po maturite, sa rozhodol pre nadstavbové štúdium. Trvá dva roky a Erik po ňom môže učiť spev aj hudobnú teóriu. O pár dní opäť nastupuje do školy, ktorá sa od iných predsa len líši. „Všetko v nej sa točí okolo hudby. Veľa spievam, cvičím si hlas, vzdelávam sa. A kvôli áriám a talianskym piesňam sa okrem angličtiny učím aj taliančinu,“ pochválil sa Erik, ktorý je vyšší barytón.

Prekonal hendikep

Prázdniny, ktoré sa už prehupli do svojej poslednej časti, pre Erika Macka znamenali dvojmesačný relax. No aj počas nich brigádoval v potravinách, čo mu nevadilo, pretože fyzická práca je pre neho oddychom. Nakoľko spolupracuje s nadáciou Úsmev ako dar, týždeň si užil

• *Kedysi nosil dlhé vlasy a chcel spievať muzikály*

ako vedúci v detskom speváckom tábore. „Takže sme tam väčšinou spievali,“ prizná sa mladík, ktorý za svojou minulosťou urobil hrubú čiaru. Nepoľavil v štúdiu, koncertoval, účinkoval na rôznych súťažiach i v rôznych programoch. Počas uplynulých štyroch rokov spieval v Inchebe spolu s ďalšími deťmi z detských domov na benefičnom koncerte. Stretol sa Petrom Cmoríkom, Máriou Čírovou, či Petrom Bažíkom.

• *Z malého fagana, ktorému málokto veštil úspešnú budúcnosť...*

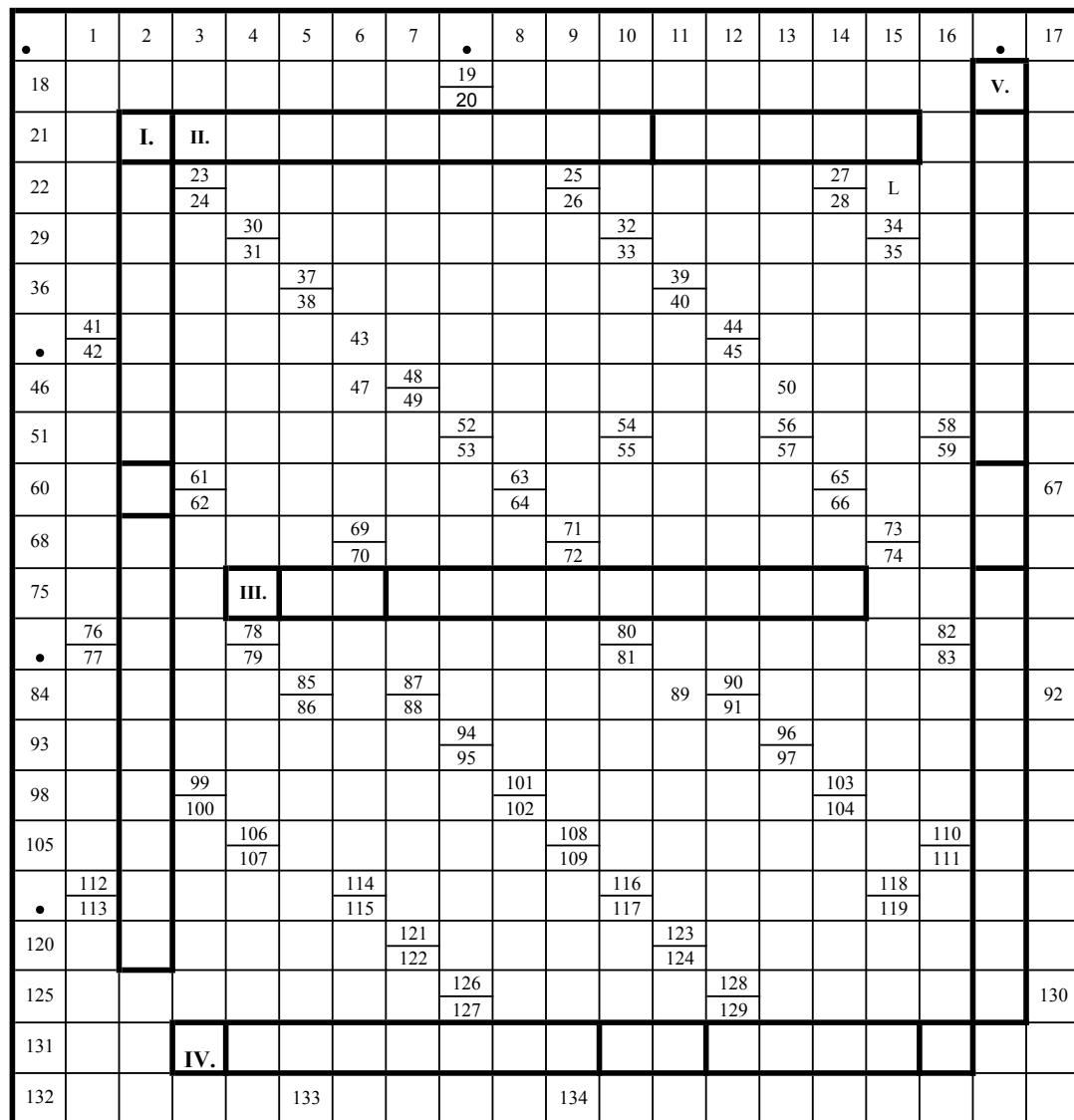
• *...sa stal úspešný mladý muž. O koľkých deťoch z detského domova sa to dá tvrdiť?*

„Nepočúvam ani metal, či punk. Hip hop mi nič nehovorí. Na rozdiel od väčšiny mojich rovesníkov mám rád melodickú hudbu. Občas si zahrám na gitare, vyjdem si na cyklotúru. A teším sa z toho, že hendikep chlapca z detského domova som dokázal prekonať. Nie každému sa to totiž podarí,“ uzatvára Erik, ktorý sa od nesmelého spevu na školskej besiedke a Jánošíka dostal až k áriám. Treba len dodať, že bez všímavého a prajného okolia by to zrejme nedokázal...

JÁN DZÚR,

prevzaté ŠARM 34/2015, skutočný príbeh

Foto: JÁN DZÚR, JOZEF FAŠÁNOK, ARCHIV FS ĎUMBIER, ARCHIV E.M.

TAJNÍČKA

Richard Foster – výrok:

- 1 - hádka, hádanie
- 2 - polomer kruhu, mat. ozn.
- 3 - ampér, ozn.
- 4 - daň z pridanej hodnoty, ozn.
- 5 - štát v prednej Ázii
- 6 - silný dážď
- 7 - citoslovce stonania bolesti
- 8 - omotala som
- 9 - ŠPZ okr. Prešov
- 10 - škľbe, driape, básn.
- 11 - Mater, tradičné ozn. univerzity, vysokej školy
- 12 - choroba kĺbov, dna
- 13 - mesto vo Švédsku
- 14 - kód Slovenskej Republiky
- 15 - zatylok i vojenské zoskupenie vojska v zálohe
- 16 - patriaci Epiklovi
- 17 - pri pasení prechádzali z miesta na miesto
- 18 - dopustila sa zrady
- 19 - umyla ste vo vode
- 20 - člen germánskeho kmeňa
- 21 - volt, ozn.
- 22 - citoslovce radosti i daj mne
- 23 - búvali - deti
- 24 - obydlie kočovných Nomádov
- 25 - ženský časopis i meno Tekelyovej
- 26 - najvyšší kráľovský úradník

(stojáci na čele župy) v starom Uhorsku

- 27 - uzdravuj
- 28 - cvičná skladba
- 29 - popisovaný obsah knihy
- 30 - robili pokánie (bez sa)
- 31 - zrátam
- 32 - staršie plošné miery
- 33 - vyšší tón o poltón
- 34 - ŠPZ Komárno
- 35 - druh kvalitného papiera
- 36 - Adolf, domác.
- 37 - druh domáceho ženského oblečenia
- 38 - pristávacie a štartovacie dráhy lietadiel
- 39 - patrí Antalovi
- 40 - opak otroctva
- 41 - Národná rada Českej Republiky
- 42 - fotografia, angl.
- 43 - polodrahokam, odrody chalcedónu
- 44 - súvisiaca s autom
- 45 - kyselina chem. názov
- 46 - starogrécka veštkyňa v Delfách
- 47 - rieka v Holandsku
- 48 - chem. zn. prvku v poradí - nobelium, arzén, lantán
- 49 - stískaj ju, viň ju, čas.
- 50 - približ balvan valením
- 51 - chmatnem hmatom
- 52 - morová nákaza skr.
- 53 - cudzie ženské meno (od Adely)
- 54 - obchodná cesta
- 55 - Ruský protif. odboj, skr.
- 56 - Americium chem. zn.

57 - vyschnutý strom (hovor.)

- 58 - tebe
- 59 - športový kód štátu Laos
- 60 - ovocie - zelenina
- 61 - ovos (botan.)
- 62 - zaistovať
- 63 - snežný leopard
- 64 - pozdrav na rozlúčku, francúz.
- 65 - alebo, ruský
- 66 - program, zastar.
- 67 - člín na Rýne
- 68 - bi ma, tľc ma, náreč.
- 69 - ženské meno 16.2.
- 70 - vydanie cenín, známok
- 71 - pošliap, podupaj
- 72 - juhoamer. pštros
- 73 - Japonská lovkynia perál
- 74 - čmudila, očiadkala
- 75 - poprehadzovaná osa - rébus
- 76 - južná trasa
- 77 - pchal, čas.
- 78 - Milka, ináč spis.
- 79 - X fonet.
- 80 - horké žalúdočné lieky
- 81 - rieka vo Švajčiarsku
- 82 - dobre, angl. skr.
- 83 - rieka v Česku
- 84 - 107 Rímsky
- 85 - intenzita el. prúdu
- 86 - prešíváním si šaty na postavu
- 87 - sibírska rieka
- 88 - vojenský bufet
- 89 - láme, v zlomku
- 90 - a Mahuliena

- 91 - ošatilo
- 92 - býv. rakúsky autom. pretekár F-1
- 93 - skladajúca sa z 5 kusov
- 94 - oznámilo úradom
- 95 - Chaplinová manželka
- 96 - dipólová anténa hovor.
- 97 - vyhlás poplach
- 98 - Armáda Česká
- 99 - predpona s významom dych, dýchanie
- 100 - orgán na tvári - požívaci
- 101 - výsledok sadenia, pestovania
- 102 - natiahnuť
- 103 - štát vo Venezuele
- 104 - školská potreba
- 105 - ľudová škola umenia
- 106 - cudz. muž. Španiel. meno
- 107 - hák na uchytenie lode v prístave
- 108 - francúzsky futb. reprezentant
- 109 - polievať záhony
- 110 - nuže
- 111 - rázovitá podtat. obec
- 112 - prehŕňa sa vo vlasoch
- 113 - výkrik radosti pri starogr. hrách
- 114 - letopočet
- 115 - zlúčenina amoniaku s kyselinou
- 116 - Ilarion, dom.
- 117 - ručné náradie pri kosení
- 118 - plat žoldniera (bez L)
- 119 - druh korenia
- 120 - pravá, nefalšovaná, tutová, nárečové
- 121 - ocík
- 122 - Emil, dom.
- 123 - uprav sa
- 124 - kožušina z tuleňov, uškatcov
- 125 - splatíme požičanú sumu i požičané
- 126 - antická cela
- 127 - nočná stráž, skr.
- 128 - čarať, vymieňať
- 129 - ľudové etnikum
- 130 - jazero i mesto v Rusku i koncov. zdrobnelín
- 131 - značky kval. múky
- 132 - ostrov kde bol vo vyhnanstve maršal Bonaparte
- 133 - prestaň, už, stačí
- 134 - stromoradie a zmyslový orgán (oči)

v stĺpcoch:

- v - 3. - pod tajn. č. I. - skr. výrazu rolovať
v - 4. - pod rims. IV. - 2. písm. abecedy
v - 19. - pod tajn. č. V. - ŠPZ okr. Malacky

v riadkoch:

- v - 2. - vpravo od rims. V. - inc. mena Gotta
v - 3. - za tajn. č. II. - protivzdušná obrana
v - 12. - za tajn. č. III. - halda, mnoho nár. v - 21. - za tajn. č. IV. - ŠPZ okr. Michalovce

Pomôcky:

ASARNA, JASPIS, ACIDUM, PÝTIA, AVENA, IRBIS, LARA, EVOE, AMID, SIL

Pozor ! V krížovke nie sú dodržané dĺžne!

Tajnička z č. 83:

Človek sa učí jedine tým, že žije a každý, kto sa narodí, musí s týmto učením začínať od začiatku.

Pavel Staroň

ŠPORT

• ŠK Závažná Poruba

• ŠKM Lipt. Hrádok - 1. miesto

• FC Palúdzka - 2. miesto

• ŠK Závažná Poruba - 3. miesto

• Torta pre najlepšieho futbalistu M. Sajtáka od manželky starostu

Najvydarenejší turnaj v histórii

Ako multišportový, zábavný, kultúrny a spoločenský sviatok možno charakterizovať 21. ročník futbalového turnaja O pohár starostu Závažnej Poruby. Na turnaji si zmerali sily štyri futbalové kluby.

Výsledky:

ŠKM L. Hrádok – OŠK Bešeňová 9 : 0
 ŠK Z. Poruba - FC Palúdzka 1 : 1
 FC Palúdzka - OŠK Bešeňová 2 : 1
 ŠK Z. Poruba - ŠKM L. Hrádok 1 : 5

Poradie:

1. ŠKM L. Hrádok
2. FC Palúdzka
3. ŠK Z. Poruba
4. OŠK Bešeňová

Turnaj otvoril a trofeje slávnostne odovzdal starosta Ing. Pavel Beťko.

Za najlepšieho futbalistu turnaja bol vyhlásený Sajták z L. Hrádku. Starostova manželka Iveta Beťková ho obdarovala veľikánskou tortou. Sprievodným podujatím bol plážový volejbal. Účasťou, aktivami, priaznivým počasím a obetavosťou organizátorov sa určite zaradil medzi najvydarenejšie ročníky. Nebol to len sviatok športu, ale aj relaxu. Do poslednej bodky sa naplnila pomaly zabudnutá pravda: V zdravom tele, zdravý duch.

• Gymnastky

• Tanečná skupina Seniorska

• Folklorná skupina Poludnica

Každý ma svoju krajinu detstva

Tou krajinou je pre všetky štyri sestry Šúlekovie, úspešné lyžiarky, reprezentantky Československa i Slovenska, chata pod Ďumbierom. Ich otec Pavel Šúlek s rodinou pracoval na chate M.R. Štefánika ako chatár v rokoch 1947-1952. Tu prežili ranné detstvo, tu sa formoval ich vzťah k športu a prírode. Každým rokom spoločne prichádzajú na tieto miesta a tešia sa, že sú v kolíske, kde vyrastali. Darmo je. Zo spomienok ako z chleba si odkrojiš. Zľava: Kvetka, Hanka, Vierka, Milka.

Privítali sme návštevu z Opavy

Uplynulý víkend (27. týždeň) navštívili našu obec priatelia z družobného Oblastného futbalového zväzu Opava.

Program pre milých hostí pripravil ŠK Závažná Poruba. Návšteva z Opavy počas pobytu v našej obci vystúpila na Kriváň a Poludnicu. Odohrali aj priateľský futbalový zápas s našimi starými pánmi. Posedeli pri dobrom guláši, ktorý so šarmom uvaril Janko Polóniy. Taktiež sa zúčastnili akcie domácich Hasičov DHZ – pálenie vatry.

Starostovi obce a predsedovi ŠK Ing. Pavlovi Beťkovi odovzdali pamätné dary pre obec i domáci ŠK.

Po celé dva dni vládla priateľská atmosféra. Vydarenému víkendu prialo aj krásne slnečné počasie, čo umocnilo množstvo zážitkov, ktoré si so sebou odniesli domov na Opavsko.

Text: Vladimír Mlynček ml. foto: -dm-

Ženy bežali vyše tridsaťdva hodín

• Ženský tím má za sebou tretí ročník behu Od Tatier k Dunaju. Na 347-kilometrovej trati obsadil 2. miesto.

Beh, ktorého sa zúčastnil dvanásťčlenný ženský tím, sa konal 15. až 16. augusta na 347-kilometrovej trati z Jasnej do Bratislavy. Prví bežci vyštartovali prvý deň o 8. hodine a všetky družstvá boli v cieľi druhý deň do 20. hodiny.

Pretekárkam nášho tímu, medzi ktorými boli dievčatá z Liptovského Mikuláša, Ružomberka a Žiliny, patrí veľká vďaka a obrovská poklona za super výkony, ktoré podali.

Myslím že tím, aký sme boli, by si každý prial a bola pre mňa česť robiť kapitánku 11-tim úžasným ženám.

Počas pretekov vládla super nálada, ktorú dievčatá rozdávali všade, kde sme sa pohli a pretekárov obdarovali úsmevom, tancom a aj spevom. Oproti minulému roku sme sa zlepšili o jednu hodinu a naše ďalšie plány sú zložiť Vltavan run v Čechách.

Bežali aj počas prietrze mračen

Bežci začali vybiehať na trať o 8. hodine v desaťminútových intervaloch. Posledný bežec vybehol o 15. hodine. Prijemné počasie tatranského prostredia so slnkom na oblohe, vystriedala asi dvojhodinová prietrz mračen.

Bežci ani na chvíľu nepochybovali o odstúpení, či nenastúpení na trať. Prietrz mračen mala najväčšiu intenzitu v lokalite Železnô, kde sa vylial potok rovno na trať. Bežci boli nútení brodiť sa novovzniknutým potokom na ceste. No ani nánosy bahna, či znesené skaly nezastavili borcov v ceste za úspechom.

Pomáhali aj obyvatelia okolitých dedín

Spolupatričnosť a tímový duch nepanovali len medzi bežcami, ale aj obyvateľmi okolitých dedín, ktorí svojou pomocou zabezpečovali jedlo a pitie pre dobrovoľníkov a bežcov.

Každopádne patrí veľká vďaka každému, kto priložil ruku k dielu a vytvoril tak atmosféru, ktorá sa pre mnohých stala neopakovateľným zážitkom. Neopakovateľné sa pre mnohých stalo aj to, že bežali počas noci s čelovkami na hlavách v takmer úplnej tme.

Dvanásťka tímu Mikulášskej chaty skončila druhá

Ženský tím tvorilo 12 žien: Lenka Ondrášová, Jana Zvarová, Michaela Tomanová, Dagmar Hudecová, Adriana Federičová, Lenka Hošeková, Iveta Jašková, Monika Halusková, Lucia Hanáková, Miriam Bolová, Veronika Brezaniová. Kapitánkou bola Slávka Mlynčeková.

Najlepšie ženy: 1. tím Sheruns 31:01:47 h, 2. tím Hotel Mikulášska Chata 32:18:26, 3. tím Ženský beh Žilina 33:16:45

V mene celého tímu patrí vďaka všetkým sponzorom, čo si veľmi vážime, že podporili dievčatá, lebo väčšinou sa podporuje len futbal a hokej.

Slávka Mlynčeková

Reprezentačné družstvo SR v biatlone sa pripravovalo v Závažnej Porube

• Ženský tím má za sebou tretí ročník behu Od Tatier k Dunaju. Na 347-kilometrovej trati obsadil 2. miesto.

Reprezentačné družstvo žien SR v rámci prípravy na letné majstrovstvá sveta v biatlone, ktoré sa konali v Rumunsku 25. augusta 2015, využívalo aj okolie Závažnej Poruby. V tréningovom tábore LM- Lodenica bolo ubytované od 20. - 30. júla 2015.

„Na tréningovú prípravu využívame v Závažnej Porube hlavne strelnicu, multifunkčné ihrisko, okolité kopce, bežecské trate a zjazdovku na bežecské imitácie. Okolie je ako stvorené pre tento šport. Chcem poďakovať starostovi obce P. Beťkovi, Milanovi Niňajovi st., Milanovi Janákovi, Petrovi Lešťanovi, Anne Staroňovej za vytvorenie skvelých podmienok na tréning. Vyšli nám v ústrety, čo prispelo ku kvalitnej príprave na MS“, povedala Anna Murínová, hlavná trénerka reprezentačného družstva v biatlone.

• Na strelnici v Závažnej Porube

Pigalo sa ostošesť

Nadšenci bežeckého lyžovania za podpory Obce Závažná Poruba usporiadali v nedeľu 5. júla 2015 na starom ihrisku v poradí už 3. ročník pod názvom Deň zabudnutých hier. Pre nespôsobilý terén (sucho) sa KOLY nehrali, ale guľkami sa pigalo ostošesť. Do súťaže sa zapojilo 31 dospelákov a 14 detí. Divákov a fanúšikov prišlo neúrekom. Pravidlá sa vysvetlili na mieste konania súťaže.

V kategórii deti od 9 - 15 rokov zvíťazila Ema Piatková. V kategórii „ostatní“ zvíťazil Peter Libák, keď v napínavom finále zdolal Janu Rúfusovú. Bronz získal Ing. Peter Ilanovský. Pre úplnosť uvádzame: v 1. ročníku zvíťazil Slávo Cibulka, v druhom Peter Libák. Súťažiaci i prítomní účastníci si po perfektnom športovom výkone a pozoruhodnej súťaži pochutali na výbornom kotlíkovom guláši. Akcia to bola ako kvet. Uznanie, ocenenie a slová poďakovania si určite zaslúžia nadšenci bežeckého lyžovania a obetaví organizátori pod vedením Petra Lešťana ml.

Text: -dm-, foto: Ivan Jačala

Na chate pod Ďumbierom

Spoločnosť M.R. Štefánika usporiadala pri príležitosti 135. narodenia M.R. Štefánika stretnutie na Chate pod Ďumbierom, ktorá nesie jeho meno. Základný kameň tejto chaty bol položený 20. júla 1924, slávnostné otvorenie 9. septembra 1928. Manželia Cútovcí a Migalovci na záver slávnosti zaspievali pieseň venovanú pamiatke Milana Rastislava Štefánika: „Prešiel som cudzie kraje a mnoho predĺhých ciest, len jedna cestička môže do mojej vlasti viesť. Tá zem je najkrásnejšia, nedám ju za celý svet, do tých miest dôverne známych, ja rád sa vraciam späť.“

Závažnou Porubou prechádzali historické vozidlá

• Ford 1929

• Poludnica zaspievala a hostí pohostila

• Starosta P. Betko si vyskúšal cabriolet Horch, 1939

• Jaroslav Petran sa podpísal do pamätnej knihy

• Miroslav Devěčka sa previezol na elektromobile

Oldtimer Rallye Tatry

Oldtimer Rallye Tatry je najvýznamnejšou medzinárodnou športovou súťažou historických automobilov na Slovensku. V sobotu 22. augusta 2015 viedla trasa týchto veteránov aj cez Závažnú Porubu. Kolóna zastavila pred obecným úradom, kde hostí čakalo malé občerstvenie a porubské piesne v podaní domácej Poludnice. Účastníci si so záujmom prezreli Dom Milana Rúfusa. Pozorne vnímali atmosféru rodičovského domu a ponúknuté dokumenty o živote a diele nášho rodáka. Starosta Ing. Pavel Beško ocenil majiteľa najviac obdivovaného vozidla (Horch 1939). Jaroslav Petran, hlavný organizátor podujatia, poďakoval menom účastníkov Závažnej Porube za milé prijatie, pohostenie a zapísal sa do pamätnej knihy. Po zastávke v Závažnej Porube vozidlá nasmerovali do Iľanova a Demänovskej doliny.

Malokarpatská vínná cesta

Po roku opäť zastavila Malokarpatská vínná cesta v Dome Milana Rúfusa. Stalo sa tak v piatok 17. júla 2015. Bolo to radostné stretnutie umocnené piesňou a rozhovormi nad pohárom dobrého vína. Hostí privítal starosta Pavel Beško. Potom nasledovala prehliadka expozície Domu Milana Rúfusa. Poludnica ponúkla piesne a tance. Po ochutnávke sa rozliehal spev v sprievode hudobnej skupiny, ktorá sprevádzala vinohradníkov. Veľké vína Malých Karpát potešili účastníkov tejto neobvyčajne zaujímavej a atraktívnej aktivity. Vínná cesta oslovila a stala sa inšpiráciou pre konzumáciu kvalitných slovenských vín. Viac: www.mvc.sk

*Kde sú kvety,
je svet krajší*

Malokarpatská vínná cesta zastavila v Závažnej Porube

• Otvorenie Malokarpatskej vínnej cesty v Závažnej Porube. Zľava D. Kulhavá, P. Beško, A. Píčová, E. Chovanová

• Po ochutnávke kvalitných slovenských vín nasledovala prehliadka expozície domu Milana Rúfusa

• Vinohradníkom a hostom ponúkla Poludnica porubské piesne a tance

• Malokarpatskú vínnu cestu sprevádzala vlastná hudobná skupina